

หลักเกณฑ์

การประกวดผลงานสารคดีเชิงข่าว ‘รางวัลสายฟ้าน้อย’ ครั้งที่ ๕ โดย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยได้จัดให้มีการประกวดผลงานสารคดีเชิงข่าว ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ที่มีคุณภาพของนิสิตนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
๒. เพื่อเตรียมความพร้อมของนิสิตนักศึกษา ก่อนเข้าสู่วิชาชีพ
๓. เพื่อประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ระหว่างสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานเอกชนที่สนับสนุนโครงการฯ

ประเภทรางวัล

๑. สารคดีเชิงข่าววิทยุกระจายเสียง

- ๑.๑ รางวัลดีเด่น โฉมเกียรตินิยม และเงินรางวัล ๒๕,๐๐๐ บาท ๑ รางวัล
- ๑.๒ รางวัลชมเชย โฉมเกียรตินิยม และเงินรางวัล ๑๐,๐๐๐ บาท ๓ รางวัล

๒. สารคดีเชิงข่าววิทยุโทรทัศน์

- ๒.๑ รางวัลดีเด่น โฉมเกียรตินิยม และเงินรางวัล ๓๐,๐๐๐ บาท ๑ รางวัล
- ๒.๒ รางวัลชมเชย โฉมเกียรตินิยม และเงินรางวัล ๑๕,๐๐๐ บาท ๓ รางวัล

หลักเกณฑ์การตัดสิน

คณะกรรมการ จะพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑. คุณภาพ (Quality)

กระบวนการผลิตมีการค้นคว้าข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นจริง แหล่งอ้างอิงเชื่อถือได้ ประเด็นและแง่มุมมีความสมมูลรอบด้าน เปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อมูลอย่างทัดเทียมกัน เนื้อหาเป็นเรื่องใกล้ตัว ใหม่ ทันสมัยและสมบูรณ์ในเชิงข่าว (5Ws+H)

๒. คุณค่า (Value)

นำเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้เกิดสิ่งดีงามในสังคมไทยหรือสื่อความหมายชี้ให้เห็นผลกระทบเชิงเศรษฐกิจหรือเชิงสังคมโดยส่วนรวม มีศักยภาพนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ หรืออาจนำไปสู่การแก้ไขหรือป้องกันมิให้เกิดปัญหาดังกล่าวในอนาคต

๓. ผลงาน (Performance)

การเดินทางเนื้อหากระชับ ชัดเจน นำเสนอโดยใช้ศาสตร์และเสน่ห์ของวิทยุและโทรทัศน์ได้อย่างน่าสนใจ

๔. จรรยาบรรณ (Code of Ethics)

เป็นต้นฉบับของผู้ส่งเข้าประกวด ไม่ได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น มีสำนึกในจริยธรรมและสะท้อนความรับผิดชอบต่อในการนำเสนอ

ความเห็นของคณะกรรมการตัดสิน ให้ถือเป็นที่สุด

ผู้สนับสนุนการประกวด

บริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

การส่งผลงานเข้าประกวด

๑. ผู้ส่งผลงานเข้าประกวดต้องเป็นนิสิต/นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ
๒. สามารถผลิตงานในนามบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกลุ่มละ ๕ คน โดยสามารถมีอาจารย์ที่ปรึกษาได้กลุ่มละ ๑ คน
๓. สามารถส่งผลงานกลุ่มละ ๑ เรื่อง
๔. ผลงานแต่ละชิ้นควรมีความยาวระหว่าง ๓ - ๕ นาที ผลงานที่เกิน ๕ นาที จะมีผลต่อการพิจารณาตัดสิน

หลักฐานการส่งผลงาน

๑. วิทยุกระจายเสียง

ให้บันทึกลงแผ่นบันทึกข้อมูล (Compact Disc: CD) จำนวน ๖ แผ่น ต่อหนึ่งผลงานที่ส่งประกวด ขอให้บันทึกลง file ด้วยสกุล .wav

๒. วิทยุโทรทัศน์

บันทึกลงแผ่นบันทึกข้อมูลภาพ (Video Compact Disc: DVD) จำนวน ๖ แผ่น ต่อหนึ่งผลงานที่ส่งประกวด ขอให้บันทึกลง file ด้วยสกุล .VOB

๓. รายละเอียดของผลงาน

ประกอบด้วย

๓.๑ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้จัดทำ โทรศัพท์ติดต่อ ชื่ออาจารย์ผู้รับรอง และชื่อสถาบันการศึกษาที่สังกัด

๓.๒ บทคัดย่อสรุปเรื่องราว พร้อมเหตุผลประกอบในการนำเสนอผลงานดังกล่าว ความยาวไม่เกิน ๑ - ๒ หน้า โดยอธิบายในประเด็นดังนี้

(๑) วัตถุประสงค์ในการเสนอผลงาน

(๒) ความเด่น ลักษณะเฉพาะหรือความพิเศษของผลงาน

(๓) คุณค่าของผลงาน

๓.๓ บทสมบูรณ์ (Script) ของผลงาน

๔. การส่งผลงาน

๔.๑ สถานที่ส่ง: สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ๕๓๘/๑ ถนนสามเสน แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๓-๘๔๗๙ โทรสาร ๐-๒๒๔๓-๘๔๘๙

๔.๒ กำหนดส่ง: ภายในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ กรณีนักศึกษาอยู่ต่างจังหวัด ถือเอาวันที่ประทับตราไปรษณีย์เป็นสำคัญ

การตัดสินและประกาศผล

๑. คณะกรรมการตัดสินประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากวงการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และนักวิชาการสาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จำนวน ๕ คน

๒. ประกาศผลการตัดสินและมอบรางวัลในวันเสาร์ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องบอลรูม ๑ ชั้น ๓ โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ ถนนรัชดาภิเษก

คณะกรรมการตัดสินวิทยุกระจายเสียง ประจำปี ๒๕๕๒

๑. นายบรรยงค์ สุวรรณผ่อง	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธาน
๒. นางสาวอรนุช อนุศักดิ์เสถียร	อดีตเจ้าหน้าที่อาวุโส BBC, London	กรรมการ
๓. นางสาวพัชราภรณ์ ชมกลิ่น	สถานีวิทยุ อสมท FM ๙๖.๕	กรรมการ
๔. นางเพ็ญสินี สงเนียม	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๕. นางสาวอภิรดี พรเลิศ	รองเลขาธิการ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	กรรมการ

คณะกรรมการตัดสินวิทยุโทรทัศน์ ประจำปี ๒๕๕๒

๑. นายสุริยนต์ จงลีพันธ์	บริษัท ป่าใหญ่ ครีเอชั่น จำกัด	ประธาน
๒. นายปฎิวัติ วสิขชาติ	สถานีโทรทัศน์ทรู วิชั่นส์	กรรมการ
๓. นายประสาน อิงคนันท์	บริษัท ทีวีบูรพา จำกัด	กรรมการ
๔. นายวิทยา วิทย์ปฐมวงศ์	ผู้เชี่ยวชาญสายงานสื่อสารองค์กร กลุ่มบ.ทรู	กรรมการ
๕. นางสาวธนาภุช สงวนศักดิ์	กรรมการบริหาร สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย	กรรมการ

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๒

ผลการตัดสิน
การประกวดสารคดีเชิงข่าว ‘รางวัลสายฟ้าน้อย’ ครั้งที่ ๕
ประจำปี ๒๕๕๒

สารคดีเชิงข่าววิทยุกระจายเสียง

รางวัลดีเด่น

เรื่อง **"กฎหมายกับความเป็นธรรม...แผ่นดินนี้ใครครอง"**

โดยทีม พิราบน้อยเชิงเขา จาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โล่เกียรติยศ และเงินรางวัล ๒๕,๐๐๐ บาท

รางวัลชมเชย

๑. เรื่อง **"ยาแก้ปวด...ตัวช่วยที่มีทางเลือก"**

โดยทีม เด็กช่างคูย จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

วิทยาเขตวังไกลกังวล

โล่เกียรติยศ และเงินรางวัล ๑๐,๐๐๐ บาท

๒. เรื่อง **"วิกฤตศาสนทายาท จุดเปลี่ยนของสังคมไทย"**

โดยทีม ลูกช่างเชิงดอย จาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โล่เกียรติยศ และเงินรางวัล ๑๐,๐๐๐ บาท

๓. เรื่อง **"นักเรียนอารมณ์"**

โดยทีม **WAV** จาก มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

โล่เกียรติยศ และเงินรางวัล ๑๐,๐๐๐ บาท

สารคดีเชิงข่าววิทยุโทรทัศน์

รางวัลดีเด่น

เรื่อง **"สังฆทานคือ...?"**

โดยทีม **FRIENDSHIP** จาก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

โล่เกียรติยศ และเงินรางวัล ๓๐,๐๐๐ บาท

รางวัลชมเชย

๑. เรื่อง **"ต่างเชื้อชาติ ไม่ต่างการศึกษา"**

โดยทีม มองผ่านกล้อง จาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โล่เกียรติยศ และเงินรางวัล ๑๕,๐๐๐ บาท

๒. เรื่อง "เหมืองแร่ทองคำกับการดำรงชีวิตของชาวบ้าน"

โดยทีม เลนส์ ชูม จาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โล่เกียรติยศ และเงินรางวัล ๑๕,๐๐๐ บาท

๓. เรื่อง "เด็กเป่าแคนขอทาน"

โดยทีม สื่อมวลชนอีสาน จาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โล่เกียรติยศ และเงินรางวัล ๑๕,๐๐๐ บาท

ข้อสังเกตจากคณะกรรมการตัดสิน สารคดีเชิงข่าววิทยุกระจายเสียงฝึกปฏิบัติ

ปี ๒๕๕๒ มีผลงานสารคดีเชิงข่าววิทยุกระจายเสียงฝึกปฏิบัติส่งเข้าประกวด ๘๖ เรื่อง จาก ๑๓ สถาบัน มากกว่าปี ๒๕๕๑ ซึ่งมีผลงานเข้าประกวด ๓๔ เรื่อง จาก ๘ สถาบัน

กล่าวเฉพาะปีนี้ มีผลงานเข้ารอบสุดท้าย ๑๖ เรื่อง แต่ละเรื่องมีข้อเด่นข้อด้อยทั้งที่เหมือนและแตกต่างกันไป

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมีความเห็นตรงกันว่ามีผลงานฝึกปฏิบัติที่ควรได้รับรางวัลดีเด่น แต่ก็มีเงื่อนไขต่อท้ายไว้เป็นหมายเหตุ จะได้ใช้เป็นกรณีศึกษา เช่นเดียวกับกับเรื่องที่ได้รับรางวัลชมเชย ซึ่งคณะกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตของแต่ละเรื่องไว้ ดังนี้

สารคดีเชิงข่าววิทยุกระจายเสียงที่เข้ารอบ

สารคดีเชิงข่าว เรื่อง	มหาวิทยาลัย
๑. ยาแก้ปวด ตัวช่วยที่มีทางเลือก	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
๒. กฎหมายกับความเป็นธรรม แผ่นดินนี้ใครครอง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๓. วิฤตศาสนทายาท จุดเปลี่ยนของสังคมไทย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๔. มิสเตอร์म्म บทบาทใหม่ของชายไทย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๕. นักเรียนอารมณ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
๖. หนังสือที่เราลืม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๗. วิสัยทัศน์กว้างไกลในความมืด	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๘. ทหารเกณฑ์...หัวใจของกองทัพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
๙. ซ็อคบ่าบัด	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
๑๐. ที่พึ่งของจิตใจ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
๑๑. หยุดเอดส์...กลุ่มชายรักชาย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
๑๒. ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
๑๓. แท็กซี่...เลือกรับ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
๑๔. ตำนานวิกฤติ...ด้วยพลังงานชุมชน	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
๑๕. ไชมันทรานส์ อันตรายใกล้ตัวคุณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
๑๖. ปอเต็กตึ๊ง	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

กฎหมายกับความเป็นธรรม แผ่นดินนี้ใครครอง
 สารคดีเชิงข่าววิทยุกระจายเสียงดีเด่น รางวัลสายฟ้าน้อย

๑. บทวิทยุกระจายเสียง

๕ นาที

SFX: ๑๕ วินาที	เสียงดีเกราะเรียกประชุมชาวบ้าน
ผู้ประกาศ	<p>นี่คือเสียงดีเกราะที่ชาวบ้านชุมชนบ้านโป่ง อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ใช้เป็นสัญญาณในการระดมพลหากมีกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจบุกเข้ามาจับกุมหรือเจ้าของที่ดินเข้ามาขับไล่</p> <p>ความขัดแย้งที่ดินของชาวบ้านกลุ่มนี้ ยืดเยื้อมานานกว่าเจ็ดปี นับตั้งแต่ชาวบ้านบ้านโป่งจำนวนหนึ่งร้อยกว่าครอบครัว ได้เข้ายึดครองที่ดิน ที่อ้างว่าเป็นที่รกร้าง ของนายทุนสามราย จำนวนกว่า ห้าร้อยไร่ นายดีแรก กองเงิน แกนนำเพื่อการปฏิรูปที่ดินบ้านโป่ง อ้างว่ามีความชอบธรรมในการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวเพราะเป็นความไม่ยุติธรรมที่คนเพียงหยิบมือเดียวมีที่ดินครอบครองเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ชาวบ้านกว่าร้อยหลังคาเรือนไม่มีแม้แต่ที่อยู่อาศัย</p>
ดีแรก กองเงิน แกนนำการปฏิรูปที่ดิน	<p>มันไม่ยุติธรรม ที่ดินมันเป็นต้นทุนทางสังคม มันเป็นแหล่งผลิตอาหาร มันเป็นที่อยู่อาศัยสัตว์โลกทุกอย่างที่มีชีวิตก็ต้องอาศัยต้นไม้ มันก็ต้องอาศัยพื้นดิน เพราะว่าดินมันต้องมีการกระจายที่ดินกันด้วยความเป็นธรรม แต่ที่ดินที่เข้าไปจัดการ ที่ดินมันถูกจำกัดโดยตัวบุคคล มันไม่ได้จกสรรอย่างเป็นธรรม ที่ดินประมาณ ห้าร้อยไร่เนี่ย หรือว่าประมาณเต็มที่ สี่ร้อยไร่ ครอบครองเพียงสาม คน โดยอ้างสิทธิ์ว่า ชื้อไว้เพื่อเป็นโครงการบ้านจัดสรรหรือว่าซื้อที่ดินกักตุนไว้เพื่อเก็งกำไร แต่ผลสุดท้ายไม่ได้ทำประโยชน์อะไร สามคนที่มีที่ดินประมาณสี่ร้อยไร่ แล้วคนประมาณสามร้อยครอบครัวเนี่ยไม่มี ที่ดินประมาณหนึ่งร้อยครอบครัวรวมกันแล้วก็มีประมาณห้าร้อย ชีวิตห้าร้อยคนไม่มีที่ดิน กับคนสามคนมีที่ดินอยู่สี่ร้อยไร่ ไม่ได้ทำประโยชน์ อันไหนมันชอบธรรมกว่ากัน</p>
ผู้ประกาศ	<p>ขณะที่นายเลอสันต์ สุวรรณนิตย์ หนึ่งในเจ้าของที่ดินยืนยันว่า ตนยังใช้ประโยชน์จากที่ดินผืนนี้อยู่</p>
เลอสันต์ สุวรรณนิตย์ เจ้าของที่ดิน	<p>ที่ดินที่เราซื้อไว้ทั้งหมดประมาณสองร้อยกว่าไร่ ในจำนวนสองร้อยกว่าไร่ เรามีการแบ่งขาย พอแบ่งขายก็โอนให้คนซื้อส่วนหนึ่งแล้ว เพราะฉะนั้นตอนนี้มีอยู่ประมาณสี่สิบห้าไร่ เราก็ดำเนินการดูแลอยู่มาตั้งแต่สิบปีก่อนโน้นแล้ว หลังจากที่เราดูแลอยู่ระยะหนึ่งปรากฏว่ามีคนเข้าไปบุกรุกที่ดินแปลงนี้ ฉะนั้นการบุกรุกที่ดินแบบนี้เข้าไปครอบครองก็ถือว่าเป็นครอบครองโดยปรปักษ์ คำถือแบบนี้ แต่ความจริงมันปรปักษ์ไม่ได้ เพราะว่าที่ดินของเรา</p>

	มีการครอบครองอยู่
ผู้ประกาศ	ด้านนายวิพงษ์ ดาวรัตน์หงษ์ เจ้าพนักงานที่ดิน อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ชี้แจงว่า
วิพงษ์ ดาวรัตน์หงษ์ เจ้าพนักงานที่ดิน ๒๑ วินาที	เจ้าของที่ดินปล่อยให้ที่ดินให้กร้างว่างเปล่า แต่ขณะนี้ก็ยังไม่มีการพิสูจน์ว่าเขาจะถือครอง ที่ร้างไปสิบปีจริงหรือเปล่า ทุกปีกรมที่ดินจะมีหนังสือสั่งการมาเลยทำให้ทางจังหวัดเนี่ยะ สืบสวนว่าที่ดินในหมู่บ้านในความรับผิดชอบไม่มี เพราะฉะนั้นมันก็ยังไม่มีหลักฐานที่จะมาและมาเกิดการบุกรุกขึ้นมา
ผู้ประกาศ	การต่อสู้เพื่อที่ดินระหว่างชาวบ้านและนายทุน ศาสตราจารย์ ดร. อาพันธ์ กาญจนพันธ์ นักวิชาการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ศึกษาปัญหาการใช้ทรัพยากรของชุมชนมาโดยตลอด ได้ให้ความเห็นว่า
ศ. อาพันธ์ กาญจนพันธ์ ๔๔ วินาที	การที่ชาวบ้านเข้าไปยึดพื้นที่อย่างนี้ ด้านหนึ่งมันก็ยังเป็นการไปกดดันภาครัฐให้ปรับแก้กฎหมายบางส่วน เพื่อให้มันเกิดมีการให้สิทธิในที่ดินชนิดอื่นๆ ที่ไม่ใช่ให้กับเอกชน ไม่ใช่ให้กับบุคคลหรือถ้าเผื่อจะให้กับบุคคลก็ต้องมีการออกกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายภาษีที่ดินอัตราเฉพาะหน้า เพื่อคนจะไม่ได้ทิ้งที่ดินไว้ เพราะว่าต้องเสียภาษีเยอะเงะ แต่ตอนนี้ภาษีมันถูกคนก็ทิ้งที่ดินไว้โดยที่ไม่สนใจที่จะไปใช้ประโยชน์ ก็ทำให้คนที่ต้องการที่ดินไม่มีสิทธิเข้าไปในที่ดิน มันก็จะช่วยแก้ปัญหาแบบนี้ไม่ให้เกิดที่ดินกร้างว่างเปล่าแก้ปัญหากันไป แต่เป็นเรื่องระยะยาว แต่พูดถึงระยะสั้นเนี่ยะ รัฐบาลก็ต้องอนุมัติงบเข้ามา เช่นว่า ชื่อที่ดินเหล่านี้แล้วก็เอามาให้กับชาวบ้านเช่าชื่อในราคาที่ถูก เป็นการเข้ามาปฏิรูปที่ดิน แล้วก็จะ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่แก้ปัญหาเนาะครับ
ผู้ประกาศ	ความขัดแย้งเรื่องที่ดินระหว่างชาวบ้านกับนายทุนนั้น ต้องมีการแก้ไขอย่างเป็นธรรมโดยเร่งด่วน เพราะไม่ได้มีเพียงชาวชุมชนบ้านโป่งเท่านั้น แต่ยังมีอีกนับร้อยชุมชนทั่วประเทศที่เผชิญกับปัญหานี้ด้วย
เทคนิค: ๓๐ วินาที	เพลงพอลูฟฟอกิน/ คาราบาว

ผู้จัดทำ: ทีมพิราบน้อยเชิงเขา (อรรธมภา ประเสริฐสันติ กรรณิกา มอรอยอ พิมพ์ชนก สังฆะพันธ์ อารินทร์ทิพย์ ปันภิมล)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ. นาฎยา ตนานนท์

สถาบัน: คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๒. ข้อสังเกตจากคณะกรรมการ

๒.๑ จุดเด่น

(๑) ปัญหาที่ดินทำกินเป็นเรื่องใหญ่ ดังกรณีชาวบ้านโป่ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่บุกยึดที่ดินรกร้างของนายทุน จนนำไปสู่ความขัดแย้ง ซึ่งสามารถย่อยหนึ่งเหตุการณ์มาช่วยให้เห็นของจริงด้วยความกล้าในการนำเสนอ

(๒) การเปิดเรื่องด้วยเสียงเกราะ อารมณ์ของแหล่งข่าว ทำให้เห็นภาพชีวิตจริงและความขัดแย้ง นำผู้ฟังจากห้องส่งไปยังหมู่บ้านที่เกิดเหตุการณ์ ใช้เสียงอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) นำเสนอได้รอบด้าน ชวนให้คิดตามว่ามีปัญหาต้องแก้ไข โดยไม่บอกว่าเป็นความผิดของใคร ชาวบ้านหรือเจ้าของ บอกแต่ว่าเป็นปัญหา มีทางที่จะคลี่คลายได้ แต่จะไปอย่างไร ทั้งไว้ก่อน

(๔) ใช้ภาษาที่ช่วยให้เห็นภาพ ได้อารมณ์

๒.๒ จุดที่ควรมีการแก้ไข

(๑) ควรระมัดระวังในการใช้คำควบกล้ำ

(๒) ควรอธิบายคำว่า ‘ครอบครองโดยปรปักษ์’ ซึ่งเจ้าของที่ดินพูด หมายความว่าอย่างไร เพราะไม่ใช่ว่าผู้ฟังโดยทั่วไปทุกคนจะเข้าใจ

(๓) ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของเสียง สะท้อนจากเสียงให้สัมภาษณ์ของนักวิชาการ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการรับฟัง เพราะเสียงคือเทคนิคสำคัญที่สุดของสื่อวิทยุกระจายเสียง

(๔) ควรระมัดระวังในการตัดต่อเสียง สะท้อนจากการตัดต่อที่กระชั้นเกินไป ทำให้ต้องตั้งใจฟัง ซึ่งผู้ฟังทั่วไปจะไม่มีคามพยายามในระดับเดียวกับกรรมการ

‘ยาแก้ปวด ตัวช่วยที่มีทางเลือก’

สารคดีเชิงข่าววิทยุชมเชย รางวัลสายฟ้าน้อย

๑. บทวิทยุกระจายเสียง

เสียงการอ่านข่าว

๒๑ วินาที

ผู้ดำเนินรายการ ยาลดไข้บรรเทาปวด ซื่อนี้คงอาจจะได้ยินจนชินหูสำหรับคนไทย ไม่ว่าจะเป็นชนชั้นใดก็ตาม เพราะยาแก้ปวดเป็นยาที่หาซื้อได้ง่ายทั้งที่ผลิตในไทย และนำเข้าจากต่างประเทศในปัจจุบันพบว่าประชาชนนิยมใช้ยาชนิดนี้เพื่อบรรเทาอาการความเจ็บป่วยเบื้องต้นในทุก ๆ เรื่อง แต่ยังมีผู้ใช้ยาแก้ปวดในด้านอื่น ๆ ทำให้เกิดอันตรายจนถึงกับชีวิต จากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุขพบว่ามีผู้เสียชีวิตจากการใช้ยาอย่างไม่ถูกต้อง มีตัวเลขสูงขึ้นในรอบ ๒ – ๓ ปีที่ผ่านมา สาเหตุการใช้ยาแก้ปวดในทางที่ผิดนั้นมีอยู่หลายสาเหตุ ในกรณีของคุณมณี ลีลาพันธ์ วัย ๓๕ ประกอบอาชีพผู้ใช้แรงงานเป็นผู้ที่ใช้ยาแก้ปวดเป็นประจำแล้วว่า

มณี ลีลาพันธ์ ผมก็กินมานานแล้วครับ กินตั้งแต่หนุ่ม ๆ ก็ปัจจุบันนี้ อายุ ๓๕ ปี ก็ยังกิน

	เหมือนเดิมครับ
ผู้ดำเนินรายการ	เมื่อประชาชนยังขาดโอกาสในการเรียนรู้ การใช้ยาแก้ปวดในทางที่ผิดก็ยังคงมีต่อไป ตามความเข้าใจบนฉลากยา คุณมณี ลีลาพันธ์ เล่าถึงปัญหาที่ต้องใช้ยาแก้ปวดว่า
มณี ลีลาพันธ์	ปัญหาในการใช้ยาของผม บางครั้งทำงานปวดเมื่อยคลั่นเนื้อคลั่นตัวก็ซื้อกินนะ การที่เราจะไปหาหมอก็เป็นเรื่องลำบาก เพราะเราไม่มีเงิน ต้องขาดงานไปหาหมอด้วย ซื้อยากินที่บ้านก็หายดีครับ
ผู้ดำเนินรายการ	ไม่ใช่แต่ประชาชนระดับแรงงานเท่านั้นที่จะใช้ยาแก้ปวดเป็นประจำแต่ยังมีประชาชนอีกจำนวนมากที่มีเหตุผลอื่นและใช้ยาแก้ปวดในทางที่ผิด เกสัชกรหญิงศิริพร ศุภัทธกิจ เกสัชกรประจำโรงพยาบาลเพชรรัชต์ เล่าด้วยความเต็มใจว่า
ภญ.ศิริพร ศุภัทธกิจ	จากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา ทั้งในโรงพยาบาลและก็ในร้านยาณะะจะพบว่าผู้ป่วยที่มีรายจ่ายแก้ปวด เป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงาน แล้วกลุ่มคนในออฟฟิศ ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ชอบไปรอรับการรักษาที่โรงพยาบาลเนื่องจากอาจจะทำให้ต้องลางาน ขาดงาน เสียเวลา ก็เลยทำให้มีการใช้ยาในร้านยากันอย่างแพร่หลาย กินยามากเกินขนาด ทำให้มีผลข้างเคียง เช่น การคลื่นไส้ อาเจียน หรือว่าแสบร้อนกระเพาะอาหารบางคน แล้วยิ่งบางคนมีโรค ประจำตัว เป็นโรคกระเพาะอยู่แล้วด้วย อาจจะทำให้เกิดการระคายเคืองกระเพาะและการใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลานานก็จะทำให้เป็นโรกระเพาะเรื้อรังได้ค่ะ ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกิดโรคมะเร็งกระเพาะอาหาร ซึ่งตรงนี้ควรที่จะระมัดระวังในการใช้ยาแก้ปวดกันมากขึ้นกว่านี้
ผู้ดำเนินรายการ	การใช้ยาแก้ปวดเพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วยในแต่ละครั้งนั้นไม่ใช่เป็นการรักษาโดยตรงแต่เป็นการรักษาที่ต้นเหตุ การใช้ยาติดต่อกันเป็นเวลานานอาจเป็นอันตรายได้ นายแพทย์दनัย อุดุลยศักดิ์ กุมารแพทย์ประจำโรงพยาบาล หัวหิน International ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า
นพ. ดนัย อุดุลยศักดิ์	ครับในปัจจุบันเองนี้ ประชาชนมีการใช้ยาแก้ปวดเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่แล้วนี่บางครั้งก็ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ด้วยซ้ำไป ในความเป็นจริงนั้นถ้าเราสามารถออกกำลังกายได้อย่างต่อเนื่อง ทำร่างกายให้แข็งแรง ก็จะสามารถลดการใช้ยาแก้ปวดได้มาก ดังนั้น จะมีข้อคิด ข้อควรระวังว่า ก่อนที่จะกินยาแก้ปวดให้นึกถึงว่า เอ๊ะ! เราจำเป็นที่จะกินหรือเปล่า หลังจากที่เรารับประทานยาไปแล้วอาการไม่ดีขึ้น หรือมีอาการเจ็บปวดที่รุนแรง ควรที่จะไปพบแพทย์เพื่อตรวจรักษา เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงของการรักษาต่อไป ซึ่งจะมีผลดีต่อสุขภาพร่างกาย มากกว่าที่จะทานยาต่อเนื่อง โดยที่เราไม่ทราบสาเหตุจริง ๆ นั้นเกิดจากอะไร
ผู้ดำเนินรายการ	เมื่อยารักษาโรค เป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ของคนเรา ถ้าคนเรารู้จักใช้ยาอย่างถูกต้อง ยา ก็เปรียบเสมือนเป็นสิ่งพิเศษอย่างหนึ่ง แต่ถ้าใช้มันโดยไม่ยั้งคิดเมื่อไหร่ มันก็พร้อมที่จะกลายเป็นฆาตกรมาเอาชีวิตคุณได้ทุกเมื่อ

ผู้จัดทำ: ทีมเด็กช่างคุย (ภาสกร ศรีสุวรรณ)
 อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์จันทกานต์ สถาพรจนา
 สถาบัน: สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๒. ข้อสังเกตจากคณะกรรมการ

๒.๑ จุดเด่น

- (๑) เข้าใจหยิบเหตุการณ์ที่อยู่ในกระแสทำให้เกิดความสนใจแก่ผู้ฟัง เข้าใจนำคลิปเสียงผู้รายงานข่าวมาถึงความสนใจของคน
- (๒) นำเสนอเนื้อเรื่องได้กลมกลืน มีสีสันความเป็นวิทยุกระจายเสียงได้ในระดับหนึ่ง
- (๓) สะท้อนปัญหา ส่งท้ายด้วยข้อเท็จจริง

๒.๒ จุดที่ควรปรับปรุง

- (๑) ไม่จำเป็นต้องแจ้งผู้ฟังว่าแหล่งข่าวให้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ
- (๒) เมื่อดึงความสนใจด้วยดารารายอย่าง Michael Jackson แล้ว ต้องมั่นใจว่าจะผูกให้เป็นเรื่องเดียวกันจนจบให้ได้ ไม่ใช่ ‘คนละเรื่องเดียวกัน’ ไม่เช่นนั้นจะกลายเป็น ‘ผิดฝาผิดตัว’
- (๓) ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ใช้แรงงานควรเป็นคนให้ความเห็นที่มีพลัง และฉะฉานมากกว่านี้ เพื่อชี้ให้เห็นอันตรายจริง ๆ
- (๔) ทางเลือกในการเปิดเรื่อง ถ้าไม่ใช่ Michael Jackson อาจเสนอปัญหาด้วยเอกสาร

(๕) การนำเสนอว่าตัวเลขมากขึ้นหรือสูงขึ้น ไม่เพียงพอ ยังไม่เห็นภาพ จำเป็นต้องแสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมมากกว่านี้ เช่น เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๒๐ จากปีก่อนหน้า

(๖) ควรปรับปรุงการเชื่อมบท แทนที่ผู้ดำเนินรายการจะบอกว่า เล่าว่า แล้วตัดเข้าเสียงพูด ผู้ดำเนินรายการก็จะเชื่อมให้ก่อน เช่น นายแพทย์दनัย อุดลยศักดิ์ กุมารแพทย์ประจำโรงพยาบาลหัวหินอินเตอร์เนชั่นแนล กล่าวว่า ประชาชนมีการใช้ยาแก้ปวดเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว บางครั้งก็ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ด้วยซ้ำไป (แล้วตัดเข้าเสียงสัมภาษณ์) “...”

‘วิกฤตศาสนทายาท จุดเปลี่ยนของสังคมไทย’

สารคดีเชิงข่าววิทยุกระจายเสียงชมเชย รางวัลสายฟ้าน้อย

๑. บทวิทยุ

๕ นาที

เทคนิค	เสียงระฆัง (๕ วินาที)
เทคนิค	เสียงพระสวด (๕ วินาที)
ผู้ประกาศ	เสียงสวดมนต์ทำวัตรเช้าเช่นนี้ได้ห่างหายไปจากชาวบ้านย่านวัดช่างทอง จังหวัดเชียงใหม่ มาหลายปี เพราะหลังจากที่เจ้าอาวาสได้มรณะภาพ

	<p>บรรดาพระลูกวัดก็ลาสิกขาบทยอกไป จนเหลือพระอยู่ประจำวัดเพียงรูปเดียว ซึ่งทำหน้าที่เป็นเจ้าอาวาสปัจจุบัน สถานการณ์เช่นนี้ไม่ได้เกิดที่วัดแห่งนี้เพียงแห่งเดียว จากข้อมูลการสำรวจของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา พบว่า จากจำนวนวัดทั้งหมด ๓๓,๙๐๒ แห่ง ทั่วประเทศ มีวัดร้างถึง ๖,๐๐๐ แห่ง ในขณะที่จังหวัดเชียงใหม่มีวัดทั้งหมด ๑,๒๖๑ แห่ง มีวัดร้างอยู่ ๔๐ กว่าแห่ง และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น เพราะมีวัดที่มีพระจำพรรษาอยู่เพียงรูปเดียวกว่า ๓๐๐ แห่ง เกิดอะไรขึ้นกับสังคมไทยที่มีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ แต่กลับมีจำนวนผู้บวชใหม่ลดน้อยลง นายจริต กิตติศรี ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่กล่าวว่า เป็นเพราะนโยบายด้านการศึกษาของชาติที่เปลี่ยนไป</p>
จริต กิตติศรี	<p>เดิมเนียชวชนบททั่วไปก็จะเรียนกันแค่ปอสีหรือปอหก พอจบปอหกแล้วเนี่ยก็ได้เรียนต่อบ้าง ไม่ได้เรียนต่อบ้าง ตอนหลังเนี่ยรัฐบาลมีนโยบายให้คนไทยได้เรียนฟรี ๑๕ ปี ตั้งแต่อนุบาลยันมอสาม อันนี้ก็ปัญหาที่ทำให้พระ เณรลดลงเพราะว่านักเรียนที่จบประถมศึกษาปีที่ ๖ ก็กะเกณฑ์ที่จะเข้าเรียนต่อชั้นมอหนึ่งต่อมอสามทำให้เยาวชนที่ไปเป็นเด็กวัด ไปบวช ไปอะไรก็มีน้อยลง (๓๐ วินาที)</p>
ผู้ประกาศ	<p>ขณะที่พระประสิทธิ์ ประสิทธิ์โร รักษาการเจ้าอาวาสวัดช่างทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีความเห็นว่ามาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป</p>
พระประสิทธิ์ ประสิทธิ์โร	<p>แต่ปัจจุบันเนี่ยอะไรก็มีขึ้นมา พอเราอายุเยอะแล้ว เป็นหนุ่มแล้ว เคยเข้าไปเที่ยวโรงละคร โรงหนัง เคยกินอย่างสะดวกสบาย เคยนอนอยู่สุขสบาย เคยเที่ยวผู้หญิงเคยเที่ยวในเทค ในบาร์ กินเหล้า สูบบุหรี่ พอจะเข้ามาบวชนี้ ก็ไม่อยู่ละ มันคุ้นเคยกับแบบนั้น แต่ก่อนเราเข้ามาอยู่ตั้งแต่เด็ก เราไม่รู้เลยโลกกว้างมันเป็นยังไง เราไม่รู้ พอเข้ามาอยู่เนี่ย อยู่ได้นาน เพราะฉะนั้นคนปัจจุบันก็อยู่ได้ไม่นาน เพราะมีสิ่งล่อตาล่อใจ” (๒๙ วินาที)</p>
ผู้ประกาศ	<p>สังคมไทยจะเป็นอย่างไรเมื่อมีวัดแต่ไม่มีพระอยู่ประจำวัด ป้าถาวร แก้วสุดใจ ชาวบ้านในชุมชนย่านวัดช่างทองเล่าให้ฟังว่า</p>
ถาวร แก้วสุดใจ	<p>ป้าก็รู้สึกหัวใจหายนะและก็จะไปทำบุญที่วัดก็ลำบาก เพราะต้องไปทำบุญวัดที่มีพระอยู่ เวลามีการมีงานก็ต้องไปนิมนต์พระมา ซึ่งบางครั้งเราต้องใช้คนเฒ่าคนแก่ทำ (๑๕ วินาที)</p>
ผู้ประกาศ	<p>ผลที่เกิดขึ้นกับสังคมโดยรวมนั้น นายจริต กิตติศรี ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ได้กล่าวว่า</p>
จริต กิตติศรี	<p>ที่น่าเป็นกังวลก็คือวัดที่มีพระเณรอยู่อาศัยเพียงรูปเดียว อันนี้มีถึง ๓๐๐ กว่าวัด อันนี้คือประเด็นที่เราต้องเป็นห่วง ห่วงในเรื่องศาสนทายาท คำว่าพระพุทธศาสนาจะประกอบไปด้วยศาสนธรรมอันหมายถึงหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ศาสนวัตถุคือวัดวาอาราม ศาสนพิธีก็คือการกราบไหว้บูชา ศาสนทายาทคือพระสงฆ์ สามเณร อันนี้องค์ประกอบที่ประกอบ</p>

	กันขึ้นเป็นพระพุทธรูปศาสนา (๒๘ วินาที)
ผู้ประกาศ	แล้วสังคมไทยจะเป็นอย่างไร เมื่อจำนวนพระสงฆ์มีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อย ๆ ดร. พิสิทธิ์ โคตรสุโพธิ์ นักปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้ความเห็นว่า
ดร. พิสิทธิ์ โคตรสุโพธิ์	การแก้ไขนี้หนะครับ ผมว่าน่าจะดูสักสองระดับ ในระดับชาวบ้านใช้วิธีแก้ไข โดยพยายามหาคนในท้องถิ่นที่คิดว่าน่าจะเป็นหลักให้เขาได้ แล้วก็ไม่ต้องห่วงกังวลเรื่องของการทำมาหากินประกอบอาชีพ และก็มีความตั้งใจฝึกฝนในทางศาสนา ชวนให้เขามาบวชทางด้านศาสนาให้กับชุมชนนะครับ นี่เป็นวิธีแก้แบบชาวบ้าน ถ้าบวชได้อยู่ได้ะวัดก็จะไม่ร้างต่อ การแก้ปัญหาในระดับสูง ขอมอบให้เป็นภาระของคณะสงฆ์ นโยบายทางคณะสงฆ์ก็คงจะต้องมีการเกลี้ยพระที่อยู่ในวัดใหญ่ ๆ ส่งออกไปปฏิบัติศาสนกิจในชุมชน (๓๘ วินาที)
ผู้ประกาศ	การแก้ปัญหาวัดร้างพระนั้นเป็นปัญหาใหญ่ระดับประเทศ ที่องค์กรสงฆ์จะต้องเข้ามาดูแล แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับชาวพุทธนั้น วัดร้างวัดทางวัตถุไม่เป็นไร แต่วัดในใจของท่านอย่าร้างก็แล้วกัน
SFX	เสียงระฆัง (๕ วินาที)

ผู้จัดทำ: ทีม ลูกช้างเชิงดอย (จักรกฤษณ์ ยาวิละ กรองทอง คนเที่ยง วรรณกนก สุพันธ์ ปิยากร จันท์เทพ สัจจวัชร ดวงเมือง)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ. นาฎยา ตนานนท์

สถาบัน: คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๒. ข้อสังเกตจากคณะกรรมการ

๒.๑ จุดเด่น

- (๑) ผลิตรายการชวนฟัง นุ่มนวล ไม่กระตุก
- (๒) น้ำเสียงและความเห็นของพระผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความรู้สึก ทำให้เรื่องมีชีวิตชีวามาก
- (๓) บทวิทยุ มีการค้นคว้าข้อมูลเรื่องวัด เรื่องพระ
- (๔) ตัดต่อได้ดี ทั้งคลิปเสียงผู้ให้สัมภาษณ์และเสียงผู้บรรยาย มีการสรุปก่อนปล่อยเสียงสัมภาษณ์
- (๕) เดินเรื่องได้กระชับ สรุปของแต่ละคนชัด
- (๖) น้ำเสียงของผู้ดำเนินรายการโดดเด่น น่าฟัง เมื่อเทียบกับชิ้นอื่น ๆ
- (๗) มีเทคนิคการตั้งคำถามให้แต่ละปมเชื่อมโยงกัน

๒.๒ จุดที่ควรปรับปรุง

- (๑) ไม่ควรใช้คำซ้ำบ่อย ๆ
- (๒) เสียงให้สัมภาษณ์ของคุณป้า ถ้ายาวอีกสักหน่อยจะได้หน้าหนักกว่า เดือดร้อนอย่างไร หรืออีกทางเลือกหนึ่ง คือการเพิ่มคนให้สัมภาษณ์

(๓) เสียงผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดเชียงใหม่ สามารถใช้เนื้อหาใส่เข้าไปในบทได้มากกว่านี้ เพื่อให้มีน้ำหนักมากขึ้น

(๔) ข้อที่ทำให้เรื่องดูต้อยลงไปความเห็นของผู้ดำเนินรายการในตอนท้าย ที่เหมือนกับไปสอนผู้ฟัง ซึ่งผู้ผลิตรายการอาจคิดว่าเป็นถ้อยคำโดนใจ แต่ไม่ใช่ในสารคดีเชิงข่าว ซึ่งไม่ควรทำ

‘นักเรียนอารมณ์’

สารคดีเชิงข่าววิทยุกระจายเสียงชมเชย รางวัลสายฟ้าน้อย

๑. บทวิทยุ

๕ นาที

SFX	เหตุการณ์นักเรียนอาชีวะทะเลาะวิวาทกัน
บทบรรยาย	การทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก แต่พฤติกรรมของนักเรียนอารมณ์สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินนับครั้งไม่ถ้วน จากการสำรวจของศูนย์วิทยุ ๑๙๑ รับแจ้งเหตุนักเรียนอาชีวะทุกลังกัด ก่อเหตุทะเลาะวิวาทสูงชันกว่า ๑,๐๑๐ ครั้ง จนเป็นที่ตั้งคำถามว่าเหตุใดปัญหาเหล่านี้ ยังคงหยั่งรากฝังลึกอยู่ในสังคมไทยมายาวนาน ปัญหานักเรียนตีกันถูกตอกย้ำอีกครั้งจากกรณีการบุกยิงอย่างอุกอาจที่ป้ายรถเมล์ เป็นเหตุให้นักเรียนเหตุการณ์ยกพวกตีกันหน้าห้างมาบุญครองจนสร้างความตื่นตระหนกแก่ผู้ที่พบเห็น ซึ่งผู้เสียหายที่อยู่ใน
Vox Pop	รีบ กลัวของหกกระจัดกระจายเลย บางคนก็ช่วยเก็บ ๆ มันกลัว ใครก็กลัวกันทั้งนั้นแหละ มันตีกันไม่
ผู้เสียหายจากเหตุการณ์ (ลุงลี พ่อค้า)	หวาดกลัวกันทั้งนั้นแหละ ขนาดผู้หมวดนี้เค้าห้ามยังไม่ฟังเลย เล่นกันเฉยเลย
(ประชาชน)	คนที่เขาไม่รู้เรื่อง มันจะโดนลูกหลงไปด้วย ถ้ามัวแต่ตีกันด้วยเหตุผลใครก็ไม่รู้ แล้วก็พอตีกัน คนที่โดนที่เจ็บที่ตายก็เป็นคนที่โดนลูกหลงทั้งนั้น
ผู้บรรยาย	ปัจจุบันปัญหานี้ ยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น ล่าสุดเด็กหนุ่มเทคโนโลยีวันถูกยิงเสียชีวิตต่อหน้าแม่ โดยไม่
ลำปาง หงษ์สม	เดี่ยว ได้แต่ทั้งคราบน้ำตาลไว้ให้กับนางลำปาง หงษ์สม ผู้เป็นแม่ที่ยังคงจำภาพเหตุการณ์นั้นได้อย่างติด ป้ายชายของห่างจากร้านประมาณ ๕๐ เมตร ที่นี่ ในตอนเช้าลูกชายเขาจะต้องเดินมาที่ร้าน มาเอาสตางค์ โมงครึ่งนี้แหละ ป้าก็กำลังขายของอยู่ เขาก็มาหยิบไ้กับข้าวเหนียวไปกิน และก็นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ กิน จืด ป้าก็นึกว่าเขามาซื้อของ พอหันไปอีกที่เขาก็ควักปืนมายิง ปัง ปัง ปัง ใส่ลูกเลย คือเขาก็ไม่รู้ตัวเห เขาชักปืนออกมา ป้าก็ถามว่า ทำอะไรกัน ที่นี่เขาก็ไม่พูด มาไม่ถึงนาทีหรอก ลงจากรถมา มันก็ยิงเลย ไ อยู่กันแค่สองคนวันนั้น บอยก็คงไม่รู้ตัวหรอกว่าเขาจะมายิง ช่วงเวลาไม่ถึงนาทีมันเร็วมาก ป้าก็ตกใจ หอรอกทะเลเบียนรถ ก็มองที่ลูก ความเป็นแม่มันก็ต้องห่วงลูกก่อน รีบพาไปหาหมอ คิดว่าเขาจะรอด ค แหละ ก็คนเป็นแม่ ยังไงก็ต้องไปให้ถึงหมอก่อน ทุกวันนี้แม่ก็ยังทำใจไม่ได้เลย แม่มีลูกคนเดียว ความ จะต้องพาแม่ไปตลาดซื้อของ เสาร์อาทิตย์เขาก็ต้องไปส่งไก่ KFC ที่โลตัส เป็นเด็กขยัน เรื่องผู้หญิงก็ไม่ เยอะ แม่ก็ไม่อยากปักใจเชื่อว่าเป็นเรื่องของสถาบัน มันจะเป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องของสถาบัน ถ้าจับค จับไม่ได้เลย เหมือนลูกแม่ตายฟรีนั้นแหละ ภวานาขอให้จับได้ แม่จะถามเขาว่าทำทำไม แค้นอะไรกัน เอากันถึงตาย คุณกันด้วยเหตุผลก็ได้ ทำไมจะต้องตัดสินกันด้วยชีวิต

ผู้บรรยาย	การปลูกฝังของรุ่นพี่ที่ส่งผลมายังรุ่นน้องให้มอดดีที่ไม่ดีแก่สถาบันคู่อริ เป็นที่พูดถึงกันอย่างมากกว่า เป็นที่ ซึ่ง นักเรียนโรงเรียนอาชีวะกลุ่มหนึ่ง ออกมายอมรับว่า หลายครั้งที่ถูกรุ่นพี่ปลูกฝังให้เกลียดชังสถาบันคู่อริ
Vox Pop	ก็คือถ้าเพื่อนผมโดนตีมาก็ต้องไปเอาคืนให้เพื่อน บางที่เราเห็นหน้าก็รู้ว่าใครเป็นใครไม่แน่ใจก็เดินไป
นร. ก่อเหตุ คนที่ ๑	ศักดิ์ศรี บางทีพวกมันมาหยามถึงหน้าโรงเรียนผม ใครยอมอะนั่นแหละคือเหตุผลของผม ก็รุ่นพี่เขาก็บอ ไหนคือศัตรูที่ไหนคือมิตร ส่วนใหญ่เรื่องแบบนี้ไม่ค่อยมีมิตร มีแต่ศัตรู ทุกทีคือศัตรูของเรา
นร. ก่อเหตุ คนที่ ๒	บางทีก็ไม่เข้าใจเหมือนกันถ้าผมไม่ทำเค้า เขาก็มาทำผม พี่จะยอมให้คนอื่นมาทำก่อนหรือ เป็นเราก็ต้อง ไม่ยอมหรืออก อยู่เฉย ๆ ก็ตายครับ รุ่นพี่ก็มีส่วน แต่ผมไม่ได้ฟังเขามาก ผมต้องโดนก่อนถึงไปฟังถ้าไม่โดน
นร. ก่อเหตุ คนที่ ๓	ความจริงตัวผมก็ไม่มีอะไรหรือครับ คือถ้ารุ่นพี่ไป ผมก็ต้องไป ใจรุ่นพี่รุ่นน้องมันต้องถึงกัน
ผู้บรรยาย	การสลายปมความขัดแย้งระหว่างสถาบันเป็นสิ่งที่หลายฝ่ายกำลังหาทางออก และถึงแม้ว่าที่ผ่านมาจะ เอกชัย ศรีวิลาศ ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธี ก็ยังคิดว่าปัญหานี้ยังมีทางแก้ไข
พล.อ. เอกชัย ศรีวิลาศ	ต้องมองว่าปัญหาตรงนี้นั้นเป็นปลายเหตุแล้วไม่ใช่ต้นเหตุ เพราะว่าเนื่องจากเขาถูกปลูกฝังมา เรา สถานศึกษาโดยรุ่นพี่ จะให้นักถึงแต่ความเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน ต้องมีความรุนแรงของสถาบันเข้ามา แล้วเจอที่ไหนไม่รู้จกกันก็สามารถทำลายล้างกันได้ก็คือจุดเสีย แต่ถ้ามองกลับกันนักศึกษาเหล่านี้เขามี และดึงคุณค่าของเขา มาช่วยพัฒนา เช่น นักศึกษามาประกวดสร้างสิ่งที่สร้างสรรค์ เราต้องเปลี่ยนการม พยายามสร้างคุณค่า มันจะไปลบปัญหาเขาเอง ต่อไปในอนาคตเขาอาจจะแข่งขันในแง่ที่ว่าสร้างสิ่งแปล ดีใครก็ได้ มันอาจจะเป็นเพราะว่าคือในสังคมไทย เรารับเรื่องต่าง ๆ มาจากสื่อได้ตัวอย่างรวดเร็วมาก มี กลายเป็นเรื่องใหญ่ ยกตัวอย่างง่าย ๆ ที่วัยรุ่นเอาหินมาปารถ
	สื่อนำเสนอเรื่องนี้มากจนมาระบาดไปทั่ว กลายเป็นว่าเด็กอยากดังโดยการสร้างข่าวร้ายๆแล้วมันดังง่าย ชาวดีกลับเสียสตางค์ แนวทางแก้ไขต้องแก้ระยะยาวแก้ระยะสั้นไม่ได้ ขณะนี้เราขาดระบบกล่อมเกล โรงเรียนเป็นคนสอน แต่เดี๋ยวนี้โรงเรียนไม่สอน พ่อแม่ยังไม่มีเวลาสอนอีก แล้วจะให้เค้าได้ศึกษาจากตร ว่าเขาจะดูจากสื่อ สื่อก็สอนในสิ่งที่ไม่ดีให้แกเขา เราต้องไปสร้างที่รากฐาน กลับไปสู่พื้นฐานเดิม บัจ เครียดตั้งแต่เด็ก ๆ เลย แมื่ก็ปลูกฝังอยากให้อุทิศคนโน้น คนนี้ เพื่อให้เข้ามหาวิทยาลัยได้ เด็กไม่มีที่ แสดงออกทางความรุนแรง เพราะฉะนั้นเราควรให้เด็กได้ทำกิจกรรม เช่นในต่างประเทศเขาให้เรี สร้างสรรค์ในตรงเรียนนั้นแหละใช้เวลาตรงนั้นครึ่งวัน ไม่ใช่คร่ำเคร่งกันทั้งวันทั้งคืน กลับมาแล้วไม่รู้จะ สังคมไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ครูอาจารย์และสื่อต้องช่วยกัน
ผู้บรรยาย	ภาครัฐ เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่พยายามยื่นมือเข้ามาแก้ไขปัญหา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ ออกนโ กัน เพื่อให้สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ ๑๐ ข้อ และส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กมีพื้นที่ในการ
บัณฑิตย ศรี พุทธานกู เลขาธิการ	เป็นมาตรการเชิงนโยบายที่ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นำไปแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนท ๆ และเป็นการขอความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดำเนินการด้วย
คณะกรรมการ ส่งเสริม การศึกษา เอกชน (กช.)	ปกติแนวทางในการป้องกันอื่นๆ โอเคมันดีอยู่แล้วแหละแต่ในเรื่องของมันมีเหตุอื่น หรือว่าปัจจัยอื่นที่มัน เกิดปัญหา ที่เรากังวลกัน เมื่อมันมีเหตุปัจจัยอื่นๆเข้ามา เช่นปัญหาสิ่งแวดล้อม เรื่องของรถติดบ เพราะว่าเด็กวัยนี้มันยังอยู่กับได้ค่อนข้างง่ายมาก เพราะฉะนั้นวิธีการก็จะให้ไปแก้ตรงสถานศึกษาเนี่ยจัด ได้มีโอกาสแสดงออก ปกติสถานศึกษาหรือกรมเจ้าสังกัดต่างๆ ก็พยายามทำเต็มที่อยู่แล้ว แต่จะมีนัก แล้วในโรงเรียนนั้นก็จะมีความไม่เก็นสิบเปอร์เซ็นต์ที่ก่อปัญหา ส่วนอื่น ๆ เขาก็ดี และมาตรการนี้โดย

ของเด็กนักเรียนลดลง อย่างที่เรียกได้ว่าได้ผลอย่างน่าพอใจ แต่บางครั้งเหตุมันอาจไม่ได้มาจากสถาบัน สถานการณ์ยั่วๆ ให้ ๒ สถาบันคู่กรณีกันก็ได้ เพราะว่าเมื่อเกิดเหตุหลายครั้งกลับพบว่าผู้ก่อเหตุไม่ได้คิดว่าตนเองเป็นนักเรียนหรือศิษย์โรงเรียนนั้นอยู่

ซึ่งมาตรการนี้ก็ได้จัดกิจกรรมในแต่ละกลุ่ม เช่นกลุ่มจิตจักร อนุเสาวรีย์ชัยสมรภูมิ จัดอบรมในเรื่อง อบรมในเรื่องของกีฬา อะไรต่างๆ เพื่อเป็นหนทางให้เด็กทำกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์และไม่มีเวลาจะไป พวกนักเรียนที่ไม่เอาอะไรเลย จะไม่สนใจกิจกรรม ถึงแม้โรงเรียนจะจัดให้ก็ตาม เพราะฉะนั้นต้องเสื่ กิจกรรม บางโรงเรียนก็นำกิจกรรมนอกสถานที่มาใช้ เช่นการออกไปช่วยเหลือสังคม

สิ่งสำคัญนักเรียนต้องตระหนักถึงหน้าที่ของตัวเองที่ต้องเรียนหนังสือ ต้องยับยั้งชั่งใจอย่าไปทำเรื่องที่ไม่ ได้รับการปลูกฝังจากผู้ใหญ่ที่เห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชนเช่นการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี

ผู้บรรยาย

ถึงวันนี้ จะมีหลายหน่วยงานที่เล็งเห็นความสำคัญ และปัญหา การทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ และ พฤติกรรมที่สร้างความเดือดร้อนทั้งกับตัวเอง ครอบครัวและสังคม แม้ว่าวันนี้ แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ว่าหากสังคมยังคงไม่เพิกเฉยต่อปัญหานี้ นักเรียนอารมณ์ น่าจะหมดไปจากสังคมไทย

ผู้จัดทำ: ทีม WAV (รวิวรรณ สมรภูมิ ขวัญฤทัย วงศ์เรื่อน นิชนันท์ กะการดี)

อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ปณต สุสุวรรณ

สถาบัน: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

๒. ข้อสังเกตจากคณะกรรมการ

๒.๑ จุดเด่น

- (๑) เสียงประกอบนำเรื่องตื่นเต้น เป็นตัวอย่างที่ดีของการเปิดเรื่องให้น่าสนใจ
- (๒) อารมณ์การให้สัมภาษณ์ของผู้เป็นแม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกไปยังผู้ฟังได้ดี
- (๓) มีน้ำหนักและชีวิตชีวาจากการได้ตัวผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงมาให้สัมภาษณ์

๒.๒ จุดที่ควรปรับปรุง

- (๑) ควรระมัดระวังการใช้ภาษาไทย โดยเฉพาะคำควบกล้ำ
- (๒) ควรตัดคำพูดที่ไม่สุภาพออกไป เพราะไม่ใช่ละคอน
- (๓) ตัดต่อกระโดดถึง ๕ จุด ควรระมัดระวังเรื่องความพิถีพิถัน ทั้ง ๆ ที่วัตถุดิบค่อนข้างดี แต่มีการตัดต่อกระโดดไปกระโดดมา
- (๔) เพลงคลอเสียงดังเกินไป และไม่จำเป็น แทนที่จะเสริมคุณค่าของเรื่อง กลับมาเป็นอุปสรรคในการฟังเสียง
- (๕) การแนะนำผู้เกี่ยวข้อง แนะนำแม่ได้ดี แต่มาถึงผู้รู้ ไม่ว่าจะจากศูนย์สันติวิธี ไม่บอก ว่ามาจากสถาบันพระปกเกล้า ไม่บอกว่าเป็นคนไหน ขณะที่อีกเสียงก็ไม่ได้บอกว่าเป็นใคร ทั้ง ๆ ที่มีอำนาจสูงในการบริหารจัดการอาชีวะทั่วประเทศ
- (๖) ให้สีสันของ Vox Pop มากกว่าสาระหลัก

ภาพรวมของผลงานสารคดีเชิงข่าววิทยุกระจายเสียง ปี ๒๕๕๒

๑. การตั้งชื่อเรื่อง ยาวเกินกว่าจะเป็นชื่อเรื่อง ไม่กระชับ ฟุ่มเฟือย บางเรื่องไม่สอดคล้องกับเนื้อหา เป็นภาษาที่ค่อนข้างเป็นนามธรรม ไม่สื่อความหมายการใช้ภาษา ไม่ตรงกับความหมาย ใช้คำซ้ำ ๆ
๒. ความสมบูรณ์ในการเป็นสารคดีเชิงข่าว โดยเฉพาะข้อมูลไม่ครบถ้วน
๓. มีบางเรื่องที่คิดว่าข้อมูลได้น่าสนใจ แต่ตีประเด็นไม่ออก ยังไม่ตรงปัญหา การสัมภาษณ์ ไม่ตรงตัว เวลาแตกประเด็นไม่เกาะอยู่ในแก่นของเรื่อง ไม่ทำให้เรื่องโดดเด่นขึ้นมา เป็นการบอกเล่า ไม่มีประเด็นอะไรเป็นข้อสรุป
๔. บางเรื่อง ยังนำเสนอเนื้อหาวกวน บทไม่กระชับ บทเยิ่นเย้อ สุดท้ายกลับมาใหม่ ย้อนไปย้อนมา
๕. ควรระมัดระวังการสื่อความหมาย เช่น พระราชดำรัส กลายเป็นพระราชบัญญัติ หรือจำนำย สิบตำรวจ กลายเป็นจำสิบตำรวจตรี หรือใช้คำซ้ำ ๆ
๖. การเชื่อมคลิป เปะปะ ไม่เชื่อมโยง บางเรื่องในตัวคลิปและบทขัดแย้งกันเอง
๗. ควรเข้าใจธรรมชาติของวิทยุกระจายเสียง ไม่จำเป็นต้องให้ผู้บรรยายบอกว่า นี่คือเสียงระฆัง หรือนี่คือเสียงสวดมนต์ เพราะเสียงประกอบที่นำเสนอบอกตัวมันเองอยู่แล้ว
๘. บางเรื่องนำเสนอไม่รอบด้าน ความไม่ครบถ้วน ตก ๆ ไป
๙. ดนตรีประกอบ มีหลายชิ้น ที่ไม่เข้ากับเนื้อหาสาระของเรื่อง
๑๐. เสียงผู้ดำเนินรายการมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับวิทยุกระจายเสียง มีหลายเรื่องที่เสียงของผู้ดำเนินรายการมีปัญหาอย่างมาก เช่น เบา ขาดความมั่นใจในการนำเสนอ ไม่ชัดถ้อยชัดคำ ไปจนถึงการใช้ภาษาอย่างไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะคำควบกล้ำ
๑๑. ความประณีตพิถีพิถันในการผลิต ถ้าอาจารย์ที่ปรึกษามีตัวอย่างตั้งแต่ต้น จะช่วยให้ผลิตนักศึกษาเข้าใจ เช่น ไม่ปล่อยให้เทปว่าง (dead air) นานหลายวินาที รวมทั้งคุณภาพเสียง
๑๒. การแนะนำบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์ในชิ้นงาน หาตัวอย่างที่ดีได้น้อย เหมือนคุ้นเคยกับบทวิทยุโทรทัศน์ที่ขึ้นด้วยตัวอักษร บ่อยครั้งไม่แนะนำเลยว่าเป็นใคร แล้วคิดว่าคนฟังเข้าใจเอาเอง ทำให้เข้าใจได้ว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้อย่างไร คนทำรายการต้องบอก
๑๓. หนึ่งในเสียง ยังไม่ถือว่าเป็นวอกซ์พ็อพ ขณะที่บางเรื่องให้ชื่อทั้ง ๆ ที่เป็นวอกซ์พ็อพ
๑๔. แม้มีประเด็นหลากหลาย แต่การแตกและพัฒนาประเด็น ยังเป็นปัญหา
๑๕. แม้มีประเด็นล่อแหลมทางสังคมมากขึ้น กล้าเล่นมากขึ้น แต่ก็ใช้ความเห็นส่วนตัว ซึ่งไม่ควรใช้ในการนำเสนอ

ข้อสังเกตจากคณะกรรมการตัดสิน สารคดีเชิงข่าววิทยุโทรทัศน์ฝึกปฏิบัติ

ในปีนี้มีนักศึกษาส่งผลงานสารคดีเชิงข่าวโทรทัศน์ เข้าประกวดรวมทั้งสิ้น ๗๗ เรื่อง จาก ๑๔ สถาบัน ซึ่งถือว่า มากกว่าปีที่แล้ว ที่มีจำนวน ๖๓ เรื่อง จาก ๑๓ สถาบัน โดยมีเรื่องที่ผ่านมาเข้ารอบสุดท้าย จำนวน ๑๑ เรื่อง มีประเด็นที่แตกต่างหลากหลายและน่าสนใจ อย่างไรก็ตาม ยังมีส่วนที่ต้องปรับปรุงด้วยเช่นเดียวกัน

ดังนั้น คณะกรรมการตัดสิน จึงมีมติที่จะให้มีรางวัลดีเด่น โดยมีเงื่อนไขเป็นข้อสังเกตแนบท้ายเช่นเดียวกับรางวัลชมเชย เพื่อเป็นกรณีศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงผลงานต่อไป

สารคดีเชิงข่าววิทยุโทรทัศน์ที่เข้ารอบ

สารคดีเชิงข่าว เรื่อง	มหาวิทยาลัย
๑. ต่างเชื้อชาติ ไม่ต่างการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
๒. เหมือนแร่ทองคำกับการดำรงชีวิตของชาวบ้าน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
๓. กังหันแห่งสายน้ำ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
๔. เด็กเป่าแคนขอทาน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
๕. ค่านิยมของแพนด้า กับ คุณค่าของช้างไทย	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
๖. ดินแดนแห่ง "สานติสุข" ที่ชายขอบเมืองหลวง	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
๗. กยศ.กองทุนเพื่อคนยากจน หรือ โอกาสของคนอยากจน	มหาวิทยาลัยรังสิต
๘. การพัฒนาบนน้ำตาชุมชน(สามย่าน)"	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๙. สังฆทานคือ...?	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
๑๐. ความหวังของช้างไทย	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
๑๑. สารรัก	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

"สังฆทานคือ...?"

สารคดีเชิงข่าวโทรทัศน์ดีเด่น รางวัลสายฟ้าน้อย

เรื่องย่อ

การทำบุญมีหลายรูปแบบ หนึ่งในนั้น คือ การถวายสังฆทาน ซึ่งพุทธศาสนิกชน ที่มาทำบุญที่วัดมีความเห็นตรงกันว่า การถวายสังฆทานเป็นการนำถึงเหลืองมาถวายพระที่วัด ส่วนใหญ่จะทำเมื่อครบรอบวันสำคัญต่างๆ เช่น วันครบรอบวันคล้ายวันเกิด อุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ล่วงลับไปแล้ว คนที่มาทำบุญที่วัดส่วนใหญ่เข้าใจว่าการถวายสังฆทานในปัจจุบันจะต้องเป็น "ถังสีเหลือง" ซึ่งมาที่มาจากร้านค้าสังฆภัณฑ์และตามห้างร้านต่างๆ จะจัดสินค้าเป็นถังไทยธรรมที่บรรจุสิ่งของเครื่องใช้นำมาวางจำหน่าย โดยมีการใช้บรรจุภัณฑ์สีเหลืองเพื่อให้เป็นที่ติดตามของผู้ซื้อ และจะเรียกถังสีเหลืองดังกล่าวจนติดปากว่าเป็น "ถังสังฆทาน" ที่สำคัญพุทธศาสนิกชน นิยมซื้อถังสีเหลืองดังกล่าวนำมาถวายพระสงฆ์ เพราะต่างเข้าใจว่าเมื่อนึกถึงการถวายสังฆทานจะต้องเป็นถังสีเหลืองเท่านั้น

๑. บทโทรทัศน์

ภาพ	เสียง
Fade in	VOX POP : 8 คน

<p>-BS คนทั่วไป</p> <p>-LS โบสถ์วัดสุทัศน์</p> <p>-CU โคมแดง</p> <p>-LS หลังคาโบสถ์มี เมฆลอยผ่าน</p> <p>-CU หน้า พระพุทธรูป</p> <p>-CU กระดิ่งวัด</p> <p>-WS ผู้หญิงปัทมรูป</p> <p>-CU มือคนหยอดตู้ บริจาค</p> <p>-LS คนเดินลงจาก โบสถ์</p> <p>-LS ต้นไทรมี แสงอาทิตย์ลอด ผ่าน</p> <p>-CU ถานพระพุทธรูป</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้าอ: “ก็นึกถึงถึงสี่เหล็องเิงคะ” 2. แพร: “ก็นึกถึงถึงสี่เหล็องอะคะ” 3. บ้าเพญ: “ถึงสี่เหล็อง” 4. พี่ชัย: “นึกถึงถึงสี่เหล็องครับ” 5. ยายน้อม: “ถึงสี่เหล็องเิงคะ” 6. บ้าแหวน: “ก็ถึงสี่เหล็องเิงละคะ” 7. พี่ลี: “ถึงสี่เหล็องคะ” 8. กอล์ฟ: “ก็นึกถึงถึงสี่เหล็องอะครับ” <p>บรรยาย</p> <p>การทำบุญของพุทธศาสนิกชนมีหลากหลายวิธี ที่นิยมกันมากในหมู่ ชาวพุทธก็คือ</p> <p>การถวาย “สังฆทาน” มักจะเลือกทำในวันสำคัญต่างๆ เช่น ทำบุญวัน คล้ายวันเกิด ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว</p> <p>บ้างก็สะเดาะเคราะห์ด้วยความเชื่อว่าจะพ้นจากเรื่องร้ายให้ทุเลาลง</p> <p>บรรยาย</p> <p>หากพูดถึงการถวายสังฆทาน พุทธศาสนิกชนมักจะนึกถึงถึงสี่เหล็อง ที่บรรจุสินค้าสำเร็จรูปต่างๆ ที่วางจำหน่าย</p>
<p>ลักษณะภาพ</p>	<p>คำพูด/คำบรรยาย</p>
<p>-ELS พระทิพย์ กำลังตกดิน</p> <p>-CU เท้าพระสงฆ์ เดินบิณฑบาต</p> <p>-WS พระอาจารย์ ปิยวัฒน์</p>	<p>อยู่ในร้านสังฆภัณฑ์ ร้านสะดวกซื้อ หรือที่รู้จัก และเรียกติดปากกันว่าถึง สังฆทาน จนทำให้หลายๆคนคิดว่าการถวายสังฆทานต้องเป็นถึงสี่เหล็องเท่านั้น ปัญหาที่ตามมาก็คือของบางอย่างที่บรรจุอยู่ในถึงสี่เหล็อง บ้างก็เสื่อมสภาพไป แล้ว บ้างก็หมดอายุ หรือของบางอย่างพระสงฆ์ก็ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จริง</p> <p>พระอาจารย์ปิยวัฒน์ :</p> <p>“ความหมายของสังฆทาน สังฆะ แปลว่า หมู่พระสงฆ์ ทาน แปลว่า การให้ สังฆทานคือการนำมาให้ต่อหมู่สงฆ์ การให้ต่อหมู่สงฆ์นั้น หมู่สงฆ์จำแนก</p>

<p>SUPER พระอาจารย์ ปิยวัฒน์ ปิยาจาโร</p> <p>-WS พระอาจารย์ ปิยวัฒน์</p> <p>SUPER พระอาจารย์ ปิยวัฒน์ ปิยาจาโร ลักษณะภาพ</p>	<p>ออกมาเป็นสี่อย่างคือ ภิกษุสงฆ์ ภิกษุณีสงฆ์ อุบาสกสงฆ์ นี่คือความหมายของสังฆทานที่นำมาให้ต้องพระสงฆ์ตรงนั้น แล้วนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด</p> <p>คุ่มค่าที่สุด นี่คือการถวายสังฆทาน การให้ธรรมะเป็นทานก็ถือว่าเป็นสังฆทานเช่นกัน เช่น เราเป็นพระสอนธรรมะให้กับชนหมู่มาก สอนธรรมะให้กับอุบาสกอุบาสิกา นั้น ก็ถือว่าเป็นสังฆทาน ทานไม่ใช่วัตถุเพียงอย่างเดียว”</p> <p>บรรยาย :</p> <p>เป้าหมายของการถวายสังฆทานที่แท้จริง คือการทำบุญที่ไม่หวังผล แต่ผู้ถวายสังฆทานกลับเชื่อว่าจะได้ผลบุญ ทำให้ร่ำรวย โชคดี พ้นจากสิ่งที่โชคร้าย</p> <p>พระอาจารย์ปิยวัฒน์ :</p> <p>“อันนี้คือการถวายสังฆทานที่แท้จริง ไม่ได้คิดที่จะให้เพื่อหวังผล หรือทำบุญเพื่อจะได้รวย ทำบุญเพื่อจะได้โชคดี หรือทำบุญเพื่อจะได้พ้นสิ่งที่โชคร้ายที่มารบกวนเรา จิตที่คิดจะให้ก็เบาสบาย อันนี้คือผลที่ได้โดยตรงจากสังฆทาน ควรจะ</p> <p>คำพูด/คำบรรยาย</p> <p>ทราบก่อนว่าที่แห่งนั้นเขาต้องการอะไร เราต้องไปถามก่อนว่าเขาต้องการอะไร มากน้อยแค่ไหนอันนั้นเป็นลำดับสิ่งแรก สิ่งของที่มาในสังฆทานปัจจุบัน อาจจะมีสิ่งที่เราเห็นอยู่ภายนอก แต่เราไม่ได้เห็นสิ่งที่แท้จริงภายใน ที่นี้เราจะเอาให้ดูกันว่าสิ่งที่อยู่ในถังเนี่ย สามารถใช้ได้จริงแค่ไหน และได้ประโยชน์แค่ไหน”</p>
<p>-CU ถึงสังฆทาน</p> <p>-LS หน้าร้าน สังฆภัณฑ์</p> <p>-WS เจ้าของร้าน สังฆภัณฑ์</p> <p>SUPER สานิต อิงภัทรางกูร (เอี้ยว)</p>	<p>บรรยาย :</p> <p>ข่าวด้านลบเกี่ยวกับสินค้าที่อยู่ในถังเหลืองสร้างผลกระทบต่อผู้ขายอยู่ไม่น้อย จำเป็นต้องหาวิธีแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้บริโภค</p> <p>เจ้าของร้านสังฆภัณฑ์ สานิต อิงภัทรางกูร (เอี้ยว)</p> <p>“สินค้าของเราจะลงวันหมดอายุเร็วที่สุดเป็นตัวกำหนดหน้ากล่อง บางครั้งมีกระทรวงพาณิชย์เข้ามาตรวจมาแกะดูสินค้า ถึงสังฆทานของทางร้านเป็นถึงที่สั่งซื้อมาแบบบรรจุเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมีการตรวจสอบจากกระทรวงพาณิชย์และสคบ.อยู่แล้ว ลูกค้ำที่เข้ามาก็จะสังเกตตราและฉลากที่เขียนไว้ และลูกค้ำสามารถสั่งจัดสังฆทานเองได้ทางเราก็จะจัดให้ ใครชอบอะไรซื้อมาเราก็จะห่อให้ สินค้าของเราไม่เคยมีสินค้าที่เหลืองหมดอายุ เพราะเราสั่งมาทีละไม่มาก และจะขายหมดตลอด คนที่ยึดติดในรูปแบบของถังสีเหลืองเพราะเป็นสีของพระ เพราะทุก</p> <p>วัดเต็มไปด้วยถังสีเหลืองหมดเลย เมื่อก่อนถึงสังฆทานจะบรรจุในถังที่บแสง</p>

<p>INSERT</p> <p>-LS ชั้นสังฆทาน หน้าร่างสังฆภัณฑ์</p> <p>-CU สังฆภัณฑ์สวน จิตรลดา</p> <p>-CU ตรา สคป</p>	<p>ปัจจุบันทางร้านเราได้มีการจัดรูปแบบใหม่เพื่อให้มีการตรวจสอบสินค้าภายในได้ง่ายกว่าเดิมโดยที่ไม่ต้องแกะออกมา คือบรรจุภัณฑ์โปร่งแสง”</p> <p>บรรยาย :</p> <p>นับเป็นแนวโน้มที่ดีที่ผู้ผลิตหันมาให้ความสำคัญกับสินค้าที่ใช้สำหรับบรรจุลงในถังเหลือง และสามารถตรวจสอบได้ด้วยการเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ที่ไม่ใช่บรรจุภัณฑ์สีทึบ</p>
<p>ลักษณะภาพ</p>	<p>คำพูด/คำบรรยาย</p>
<p>-WS ป้าสุ</p> <p>SUPER</p> <p>นางสุธรรม อิศร เสนา ณ อยุธยา</p> <p>-LS 2Shot ป้าสุ ประเคนถึงสังฆทาน</p> <p>-LS ป้าสุกรวดน้ำ</p> <p>-MLS ป้าสุเดินไป หยอดตู้บริจาค</p> <p>-CU เท้า พระพุทธรูป</p>	<p>สัมภาษณ์ (ป้าสุ)</p> <p>“สังฆทานคือการทำบุญที่ไม่หวังผลตอบแทนไม่เจาะจง คือ เวลาเราจะถวายสังฆทานเราจะไปวัดไหนก็ได้ ถวายกับพระรูปไหนก็ได้ ทำแล้วเราจะไม่เอากลับ ส่วนใหญ่จะจัดเองห่อเอง แต่ถ้าไม่มีเวลาก็ไปสั่งเขาห่อ เวลาไปก็บอกเขาว่า จะเอาอะไรบ้าง ส่วนใหญ่ก็วันเกิด ปีใหม่ วันเทศกาลของศาสนา ครบรอบวันตายของพ่อของแม่ของญาติพี่น้อง ประมาณเดือนละครั้ง ป้าแทบจะไม่เคยซื้อแบบสำเร็จรูปเลย ถ้าเราซื้อไปถวายแล้วพระไม่ใช้หรือไม่มีคุณภาพก็ไม่มีประโยชน์ เพราะทำบุญเราต้องการมี ปิติ คือเรายินดี ก็เกิดบุญมากกว่า แล้วยิ่งถ้าผู้รับมีปิติด้วยเราก็ได้บุญไปด้วย ปิตินี้คือความสุขทั้งสองฝ่าย จริงๆแล้วเวลาเราจะทำเนี่ย เราต้องนึกถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้ที่จะให้อยู่แล้ว ถ้าเราทำแล้วผู้ใช้ไม่ยินดีที่จะใช้หรือ รับแล้วไม่ยินดี นั่นก็ไม่เกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย การทำสังฆทานเป็นความเชื่อว่าเป็นการทำบุญที่ได้านิสงฆ์มาก เราก็ควรทำสิ่งที่ดีที่สุดก่อนที่ จะทำเราก็ต้องนึกถึงว่าประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้รับมีมากน้อยแค่ไหน ถ้าพูดถึงความเชื่อที่มีต่อกันมาเรื่องถังสีเหลือง จริงๆแล้วคนสมัยก่อน ไม่ได้มีถังพลาสติกแบบนี้ด้วยซ้ำ สมัยก่อนส่วนใหญ่จะจัดของใส่ตะกร้า หรือเครื่องถักสานชะมากกว่า แต่เรามาติดกันเอาเองว่าจะต้องเป็นแบบนี้ ทั้งหมดคือเรากำหนดกันเอาเอง ที่เป็นถังแบบในสมัยนี้เนี่ย ยิ่งถวายเยอะ พระใช้ไม่ถึงก็กลายเป็นของเหลือทิ้งขว้างไป และไม่คุ้มเท่ากับเงินอีกด้วย”</p> <p>บรรยาย :</p> <p>การละทิ้งความไม่รู้จักพอ ละทิ้งกิเลส ลดละความตระหนี่ถี่เหนียว ผีอกตนเองให้คิดดีทำแต่ในสิ่งที่ดี นั่นก็เป็นบุญที่จะได้รับอย่างแท้จริงหรือหากจะถวายสังฆทานแก่พระสงฆ์ สิ่งสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดที่พุทธศาสนิกชนควรคำนึงถึงคือสิ่งที่พระสงฆ์จะได้ใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง มากกว่าที่จะมองเพียงความสะดวกของผู้ถวาย และเมื่อรู้ว่าสังฆทานไม่ใช้เพียงถังสีเหลืองเพียงอย่างเดียว เราก็จะ</p>

-LS ถังสังฆภัณฑ์	
ลักษณะภาพ	คำพูด/คำบรรยาย
-LS พระอาทิตย์ตกดิน	สามารถเลือกสิ่งที่ได้ใช้ประโยชน์ได้จริงผู้ให้และผู้รับมีความยินดี บุญที่เกิดขึ้นก็จะมีมากขึ้นไปด้วย ผลที่ตามมาอีกคือความสุขของทั้งสองฝ่าย

ผู้จัดทำ: ทีม FRIENDSHIP (กิจจา จันทรเวช, จตุพร ปานสุข, ธนบดี ยศธสาร, สิริลักษณ์ พรหมมา, วิไลวรรณ อารีญาติ)

อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์พรสุรีย์ วิภาศรีนิมิต

สถาบัน: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

๒. ข้อสังเกตจากคณะกรรมการ

๒.๑ จุดเด่น

(๑) เป็นเรื่องที่ตั้งใจและเปิดประเด็นได้ดี มุมมองลึกซึ้ง โดยการนำถึงสี่เหลี่ยม นำไปสู่ข้อเท็จจริงและวิถีความเชื่อในปัจจุบัน

(๒) ภาพสวยงาม ปรารถนิต

(๓) สัมภาษณ์ครบถ้วน รอบด้าน

๒.๒ จุดที่ควรปรับปรุง

(๑) เรื่องยืดเยื้อ ยาวเกินไป

(๒) บอกแต่ชื่อพระ ไม่ระบุแหล่งที่มาว่าอยู่วัดไหน ทำให้คนดูสงสัยว่าทำไมต้องสัมภาษณ์พระรูปนี้ เป็นพระรูปอื่นได้หรือไม่ หรือท่านเป็นพระที่อยู่วัดที่มีคนมาถวายสังฆทานมาก รวมถึงการสัมภาษณ์ประชาชนที่มาวัด ก็บอกแต่ชื่อไม่ระบุว่าเป็นใครมาจากไหน

"ต่างเชื้อชาติ ไม่ต่างการศึกษา"

สารคดีเชิงข่าววิทยุโทรทัศน์ชมเชย รางวัลสายฟ้าน้อย

เรื่องย่อ

สารคดีเชิงข่าวเรื่อง "ต่างเชื้อชาติ ไม่ต่างการศึกษา" เป็นเรื่องราวของเด็กลูกหลานแรงงานต่างชาตินที่เข้ามาเรียนร่วมกับเด็กไทยในโรงเรียนวัดศรีสุทธารามหรือโรงเรียนวัดกำแพง จังหวัดสมุทรสาครและโรงเรียนวัดดอนแจ่ง จังหวัดราชบุรี ที่เปิดรับลูกหลานแรงงานต่างชาติ ให้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนเหมือนเด็กไทยทั่วไป โดยไม่มีการแบ่งแยกกว่าเป็นชนชาติใด

๑. บทโทรทัศน์

ภาพ	เสียง
- บรรยากาศเด็กยืนเคารพธงชาติในโรงเรียน	เสียงเพลงชาติ บทสวดมนต์และคำปฏิญาณตนถูกถ่ายทอดผ่านน้ำเสียงของเด็กนักเรียนกว่า 700 คน ในทุก ๆ เช้า และ
- เด็กเรียนหนังสือในห้องเรียน	กว่า 140 คนในจำนวนนี้คือลูกหลานของแรงงานต่างด้าวใน

- เด็กต่างชาติและเด็กไทยเรียนด้วยกัน	เขตมหาชัย ชุมนักเรียนที่เด็กน้อยสวมใส่ไม่อาจแยกความแตกต่างของเด็กไทยกับเด็กต่างชาติได้ แต่นั่นก็ไม่สำคัญเท่ากับสิทธิการศึกษา โอกาสที่พวกเขาได้รับโดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเป็นชนชาติใด
สัมภาษณ์นายสมพงษ์ สระแก้ว เด็กเรียนในห้อง ครูสอนหนังสือ Cu มือเขียนหนังสือ เด็กตั้งใจเรียนและท่องตามครูปล่อยภาพ และเสียง	ผู้อำนวยการ Ipn เครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม หรือโรงเรียนวัดกำแพง เป็นอีกหนึ่งโรงเรียนนำร่องในจังหวัดสมุทรสาคร ที่ให้การศึกษาแก่เด็กต่างชาติโดยมีเครือข่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิตแรงงาน (LPN) เริ่มตั้งแต่การปรับพื้นฐานความรู้และภาษาไทยก่อนจะเริ่มไปเรียนในชั้นต่อไป
สัมภาษณ์ นายพิศาส นันทะเส ผู้อำนวยการวัดศรีสุทธาราม	เริ่ม...ตามธรรมชาติของเด็กมันเรียนด้วยกัน จบ...แต่ครูเชื่อว่าอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
เด็กทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม	การเข้ามาเรียนในโรงเรียนร่วมกับเด็กไทยนอกจากจะเป็นโอกาสที่ดีของเด็กต่างชาติแล้ว การเรียนนี้ก็ยังเป็นความหวังและความฝันที่พวกเขา กำลังพยายามทำให้มันเป็นจริง เพื่อชีวิตที่ดีของตนและครอบครัวในอนาคตอีกด้วย
ด.ญ อุชู นักเรียนต่างชาติโรงเรียนวัดศรีสุทธาราม	สอนภาษาอังกฤษภาษาไทยภาษามอญ
ด.ญ วาวา นักเรียนต่างชาติโรงเรียนวัดศรีสุทธาราม	ถ้าเรียนจบแล้วหนูจะช่วยคนที่นี้ ช่วยสอนเด็ก ๆ
ด.ช โชชอง นักเรียนต่างชาติโรงเรียนวัดศรีสุทธาราม	ผมจะบอกให้เพื่อน ๆ มาเมืองไทย เพราะถ้ามาเมืองไทยจะได้อยู่โรงเรียนด้วยกัน
ด.ช ประสงค์ นักเรียนต่างชาติโรงเรียนวัดศรีสุทธาราม	แม่ให้มาเรียนจะได้ความรู้
ด.ญ ดาว นักเรียนต่างชาติโรงเรียนวัดดอนแจ่ง	ไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือคนพม่าก็เล่นด้วยกัน
ด.ช กนก นักเรียนต่างชาติโรงเรียนวัดดอนแจ่ง	อยากบอกว่ามาเรียนที่นี่มีความสุข
ด.ญ ประภาดา บุรพเกียรติ นักเรียนโรงเรียนวัดดอนแจ่ง	จบ...เขาไปเด็กต่างชาติก็จริงแต่เขามาเรียนร่วมกับเราควร จะเรียนร่วมกับเขาด้วยค่ะ
-เด็กเรียนในชั้นเรียน	และที่โรงเรียนวัดดอนแจ่ง จังหวัดราชบุรียังเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้เด็กต่างชาติ ซึ่งเด็กที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนนี้ ทุกคนจะได้เลื่อนชั้นตามหลักสูตร และตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ
	เริ่ม...เป็นเด็กที่น่ารักและตั้งใจเรียน

นัทยา ตีกุล ครูประจำชั้นโรงเรียนวัดดอนแดง	จบ...พอเขาได้มาเรียนเขาก็มีความตั้งใจและความพยายาม มาก
	ในวันนี้ผ้าขาวหลายร้อยผืนต่างดินแดน พร้อมทั้งจะเติบโต โอบบินออกไปสู่สังคมไทยอย่างสวยงาม ถึงแม้ว่าโอกาส และความฝันจะมาพร้อมกับการศึกษา แต่นั่นก็ไม่ใช่ อุปสรรคที่จะทำให้ความฝันของพวกเขาอยู่น้อยไกลเกินเอื้อม เพราะกำแพงสัญชาติที่แบ่งแยกโอกาสให้แตกต่างจาก เด็กไทย แต่พลังแห่งความบริสุทธิ์นี้จะยังคงพัฒนาต่อไป ขอ เพียงสังคมหยิบยื่นโอกาสให้พวกเขา

ผู้จัดทำ: ทีม มองผ่านกล้อง (เจษฎา เกลียวกมลทัต, วราพร อัมภารัตน์, ไพฑูรย์ ชูระพันธ์,
จิราพร คำภาพันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ชาคริต สุดสายเนตร

อาจารย์มัทนา เจริญวงศ์

สถาบัน: คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๒. ข้อสังเกตจากคณะกรรมการ

๒.๑ จุดเด่น

- (๑) กระบวนการผลิต การตัดต่อดี
- (๒) ภาพที่นำเสนอชัดเจน สื่อความหมาย
- (๓) มีการวางแผนการทำงาน ทำเรื่องใกล้ตัว
- (๔) เป็นสารคดีเชิงข่าวที่สร้างสรรค์ เด็กสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ไม่ว่าเชื้อชาติใดก็ตาม

๒.๒ จุดที่ควรปรับปรุง

- (๑) การสัมภาษณ์ไม่ครอบคลุม ควรไปสัมภาษณ์พ่อแม่ของเด็ก หรือคนในชุมชนด้วย
- (๒) น่าจะนำเสนอด้วยว่าเรื่องการศึกษาเป็นเพียงจุดเล็กๆ ควรนำเสนอแง่มุมอื่นด้วย

เช่น การรังเกียจเด็กต่างชาติ

"เหมืองแร่ทองคำกับการดำรงชีวิตของชาวบ้าน"

สารคดีเชิงข่าวโทรทัศน์ชมเชย รางวัลสายฟ้าน้อย

เรื่องย่อ

เป็นเรื่องราวของชาวบ้านนาหนองบง ต.เขาหลวง อ.วังสะพุง จ.เลย ที่มีอาชีพทำไร่ทำนา อยู่
กับผืนป่า ภูเขาน้อยใหญ่ แต่เมื่อมีการสร้างเหมืองขึ้นมาในปี พ.ศ.2549 ภูเขาที่ใช้เป็นแหล่งหาอยู่หากิน
ถูกขุดเจาะเป็นเหมืองแร่ทองคำกัญทับฟ้า

วิถีชีวิตของชาวบ้านก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไปหลังจากที่ทางเหมืองทำการได้แค่ 2 ปี ผลของการสกัดสินแร่เริ่มออกฤทธิ์เมื่อมีการตรวจพบว่าแหล่งน้ำที่อยู่รอบหมู่บ้านมีสิ่งเจือปน ไม่ว่าจะเป็น สารไซยาไนด์ สารแมงกานีส โครเมียม ที่เป็นอันตรายต่อชีวิต จึงไม่สามารถใช้ดื่มกินได้เหมือนเดิม จึงทำให้ชาวบ้านไม่กล้าที่จะกินน้ำจากแหล่งเดิม จากการช่วยเหลือของทางอำเภอที่นำน้ำมาให้ก็ไม่เพียงพอ ทำให้กลับต้องซื้อน้ำกินน้ำใช้เอง ด้วยรายได้เพียงน้อยนิดที่ได้จากการ ทำไร่ทำนาในแต่ละปี

๑. บทโทรทัศน์

ภาพ	เสียง
<p>ภาพทำนาแล้วมีเหมืองอยู่ข้างหลัง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชาวบ้านทำนา - ใช้วิถีชีวิตตามปกติ - ภาพแหล่งน้ำ บ่อน้ำ ฝาย <p>-ชาวบ้านซื้อน้ำจากรถน้ำ</p>	<p>การทำไร่ทำนา ของชาวบ้านนาหนองบง ต.เขาหลวง อ.วังสะพุง จ.เลย เป็นอาชีพที่ชาวบ้านใช้เลี้ยงปากท้องมาช้านาน รวมไปถึงการหาอาหารป่าอย่าง หน่อไม้และ พืชผักเพื่อนำมาทำกิน</p> <p>แต่วันนี้ ชาวบ้านกลับต้องใช้น้ำจากรถบรรทุกทุกน้ำ แทนการใช้น้ำจากแหล่งธรรมชาติไม่ว่าจะเป็น ห้วย หนอง คลอง บึง เป็นเพราะมีสารพิษปนเปื้อนในแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นจากการขุดเจาะสินแร่ของเหมืองแร่ทองคำทับฟ้า</p>
<p>สัมภาษณ์ชาวบ้าน</p> <p>-เยาวชนตนรักบ้านเกิด</p>	<p>สัมภาษณ์ชาวบ้าน</p> <p>“บ่สบายใจท้อใจ..... .....หอยปูกะบ่ให้กิน” “น้ำกะได้ซื้อกิน ถ้าเขาบ่ซื้อกะบ่มี น้ำฝนกะบ่กล้ากิน” “กะย่านว่าอ้อมีสารปนมากับผักกับน้ำ”</p>
<p>ภาพธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำ ทุ่งนา ป่าเขา</p> <p>ภาพรถบรรทุกน้ำ กำลังแจกจ่ายน้ำอยู่ในหมู่บ้าน</p> <p>ภาพแหล่งน้ำ</p> <p>ภาพลำน้ำที่อยู่ในหมู่บ้านและมีภาพเหมืองแร่ด้วย</p>	<p>ก่อนหน้านั้นได้มีการตรวจวัดคุณภาพน้ำที่อยู่บริเวณรอบหมู่บ้าน ซึ่งอยู่ใกล้กับเหมืองแร่ทองคำ เพียงแค่ 2 กิโลเมตรเท่านั้น โดยสาธารณสุขจังหวัดเลย หลังจากที่มีเริ่มมีการขุดเจาะสินแร่มาแล้ว 2 ปี พบว่ามีธาตุและวัตถุอันตรายในแหล่งน้ำ เช่น สารไซยาไนด์ สารแมงกานีส และสารโครเมียม สารจำพวกนี้ถ้าสะสมในร่างกาย เกิน 20 มิลลิกรัม อาจทำให้หมดสติและเสียชีวิตได้</p>
<p>-สัมภาษณ์ ผู้จัดการบริษัททุ่งคำ จำกัด</p> <p>-นายดิเรก รัตนวิชัย</p> <p>ภาพบรรยากาศการทำงานในเหมือง</p> <p>ภาพหลุมล้างแร่หรือหลุมพักแร่ที่มีสาร</p>	<p>เสียงสัมภาษณ์ ผู้จัดการบริษัททุ่งคำ จำกัด</p> <p>“เรื่องน้ำเนี่ยนะเราก็จะเจาะบ่อสังเกตการณ์..... .....มันก็ไม่มื่ออะไรเจือปน”</p> <p>เสียงสัมภาษณ์ประธานกลุ่มตนรักบ้านเกิด</p>

<p>ไชยาไนต์</p> <p>-สัมภาษณ์ประธานกลุ่มต๋นรักษ์บ้านเกิด</p> <p>-นายสุรพันธ์ รุจิไชยวัฒน์</p> <p>ภาพชาวบ้านใช้น้ำทำการเกษตร</p> <p>ภาพโดยรวมของแหล่งน้ำ</p> <p>ภาพหมู่บ้านในมุมสูงและมองเห็นเหมืองแร่</p> <p>และภาพหมู่บ้านใกล้เคียง</p> <p>สัมภาษณ์ชาวบ้าน</p> <p>-สัมภาษณ์ ผู้จัดการบริษัททุ่งคำ จำกัด</p> <p>-นายดิเรก รัตนวิชัย</p> <p>สัมภาษณ์นายก อบต.เขาหลวง</p> <p>-สุพรรณวดี คำสุข</p> <p>ภาพพื้นที่โดยรวมของหมู่บ้าน</p> <p>ภาพกำลังดำนา</p> <p>ภาพการใช้ชีวิตโดยรวมของชาวบ้าน</p>	<p>“ที่ชัดเจนก็คือเรื่องน้ำ.....</p> <p>.....ถ้ากินแล้วตายก็อยู่ไม่ได้แล้วเหมือง”</p> <p>ทุกวันนี้จากที่ชาวบ้านร่อนน้ำฝนไว้กินไว้ใช้ กลับต้องอาศัยน้ำที่ทางจังหวัดนำมาให้ รวมถึงการซื้อน้ำไว้ใช้เองในครัวเรือน ชาวบ้านส่วนใหญ่ก็ยังใช้น้ำจากแหล่งเดิมในการทำการเกษตร ถึงแม้จะยังไม่แน่ใจในความปลอดภัยที่จะส่งผลกระทบต่อในระยะยาวแก่ชีวิตและความเป็นอยู่ของพวกเขา</p> <p>สัมภาษณ์</p> <p>“เค้ากะเฮ็ดดีคือกันตอนนี่.....</p> <p>.....ต่อไปเฮากะปู้คือกันว่าอีเกิดอียังขึ้น”</p> <p>“แม่ปู้เพราะว่าแม่กะเป็นคนในชุมชนธรรมดา.....</p> <p>.....กะปู้ว่าอีเป็นจิงใจต่อไป”</p> <p>“ประธานบัตร์เนีย เราจะทำได้ 25 ปี.....</p> <p>.....แล้วเราต้องไปหาแหล่งใหม่”</p> <p>“แล้วสิ่งสำคัญที่สุดคือชาวบ้าน เราต้องมองเห็นชาวบ้านเป็นหลัก และเสียงของชาวบ้านส่วนใหญ่”</p> <p>ถึงแม้ว่ายังไม่มีชาวบ้านคนใดล้มตายจากสารดังกล่าว แต่ก็น่าเป็นห่วงว่าในอนาคตถ้าเหมืองแร่ได้รับสัมปทานต่อ ความเป็นอยู่ของชาวบ้านกว่า 6 หมู่บ้านและทรัพยากรธรรมชาติจะเป็นเช่นไร วิธีชีวิตการเกษตรเหล่านี้จะยังคงอยู่ต่อไป หากไม่มีสิ่งใดมาถูกลานบนพื้นแผ่นดินเกิด</p>
---	---

ผู้จัดทำ: ทีม เลนส์ ชูม (กนกกร จุลศรี, เจษฎา เกลียวกมลทัต, วราพร อัมภารัตน์, เพ็ญญา ฤทธิวิชัย, อรวรรณ เบ้าหล่อทอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ชาคริต สุตสายเนตร

อาจารย์มีทนา เจริญวงศ์

สถาบัน: คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๒. ข้อสังเกตจากคณะกรรมการ

๒.๑ จุดเด่น

(๑) ประเด็นนำเสนอดี

(๒) กล้าที่จะนำเสนอเรื่องที่เป็นประเด็นขัดแย้ง ซึ่งวันหนึ่งอาจกลายเป็นปัญหาใหญ่ได้

๒.๒ จุดที่ควรปรับปรุง

(๑) ไม่ทราบว่ามีปัญหาจริงๆ คืออะไร ไม่สามารถทำให้เห็นว่าเป็นปัญหาใหญ่ได้ ควรทำให้เห็นถึงอันตราย

"เด็กเป่าแคนขอทาน"

สารคดีเชิงข่าวโทรทัศน์ชมเชย รางวัลสายฟ้าน้อย

เรื่องย่อ

นำเสนอเรื่องราวของเด็กกลุ่มหนึ่งที่จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสานมาเป่าแคนขอทานหารายได้ระหว่างเรียนเพื่อมาจุนเจือครอบครัว

๑. บทโทรทัศน์

ภาพ	เสียง
VOX.POP สัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กเป่าแคน	ทำไมถึงให้ลูกไปเป่าแคนที่กรุงเทพฯ แล้วแคร์ไหมว่าคนจะมองลูกเราว่าเป็นขอทาน? อยากเห็นอนาคตลูกตัวเองเป็นอย่างไร?
LS เด็กเป่าแคนที่โรงเรียน MS เด็กเป่าแคนทำกิจกรรม CU เด็กเป่าแคนอยู่กับเพื่อนๆ	นี่คือเสียงของผู้เป็นแม่ที่บอกเล่าด้วยความรู้สึก ที่อดเป็นห่วงอนาคตของลูกตนเองที่ต้องดิ้นรนทำมาหากินเพื่อครอบครัวตั้งแต่วัยเด็ก ปล่อยเสียงแคน.....
LS รถวิ่งเต็มถนน MS เด็กเป่าแคนบนสะพานลอย Cu คนให้เงินบนสะพาน LS เด็กเป่าแคนในสวนจตุจักร CU ปากเด็กเป่าแคนบนสะพานลอย LS สีสันทัดเด็กเป่าแคนในสวนจตุจักร	เสียงแคนที่ตั้งแว่วอยู่ตามแถวสะพานลอยและบริเวณสวนจตุจักร ในกรุงเทพมหานคร คงเป็นภาพชินตาของผู้คนที่ผ่านไปมาได้พบเห็น ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงที่ยืนประจำอยู่ที่จุดต่างๆ ซึ่งจะยื่นโชว์แสดงความสามารถไม่ว่าจะเป็น เป่าแคน ร้อง เต็ม ไร่ เพื่อเป็นจุดดึงดูดและเรียกความสนใจให้แก่ผู้พบเห็น โดยสิ่งที่สำคัญกว่านั้นคือการโชว์เพื่อแลกกับเงิน

VOX.POP สัมภาษณ์ เด็กเป่าแคน	หนูไปทำอะไรที่กรุงเทพแล้วไปวันไหนบ้าง?
LS เด็กเป่าแคนบนสะพานลอย CU ทำเด็กเป่าแคนบนสะพานลอย/มือ/ปาก MS คนให้เงินบนสะพานลอย LS เด็กเป่าแคนที่สวนจตุจักร MS คนให้เงินเด็กที่สวนจตุจักร LS ลีลาท่าเต้น	และในทุกๆ วันหยุดเสาร์ อาทิตย์ สิ้นสุดสัปดาห์ของการเรียนหนังสือ ของเด็กชายและเด็กหญิงเมืองช้าง ในจังหวัดสุรินทร์ซึ่ง เหมือนอย่างวันนี้ที่พวกเขาไม่ได้วิ่งเล่นตามท้องไร่ท้องนาเหมือนเด็กคนอื่นๆทั่วไป แต่เด็ก กลุ่มนี้ กลับต้องเดินทางเข้ากรุงเทพมหานคร เพื่อหารายได้พิเศษในช่วงวันหยุดเสาร์อาทิตย์ โดยใช้ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน มาวาดลวดลายแสดงให้คนไทยและชาวต่างชาติได้ชื่นชม
VOX.POP สัมภาษณ์ ชาวต่างชาติ/คนไทย MS ผู้หญิงเสื้อฟ้าผูกผ้าให้เด็กเป่าแคน LS ชาวต่างชาติให้เงิน CU เด็กเป่าแคน	เมื่อคุณเห็นเด็กเป่าแคนที่เมืองไทย คุณมีรู้สึกอย่างไร? ทำไมถึงเลือกที่จะให้เด็กเป่าแคน?
PAN ภาพบนสะพานลอย Ms เด็กเป่าแคนในสวนจตุจักร Cu ปาก/นิ้ว/เท้า MS กระป๋องเงิน	ซึ่งนี่คืออีกหนึ่งความสามารถ ที่ลงทุนน้อย ใช้เวลาสั้น และไม่ต้องใช้ทักษะมาก แต่ได้ผลตอบแทนสูง เพื่อที่จะหารายได้ทั้งหมดมาจุนเจือครอบครัว ซื้อข้าวสารอาหารแห้ง เพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องของตัวเอง และครอบครัว ตลอดจนเป็นทุนการศึกษา
VOX.POP สัมภาษณ์ เด็กเป่าแคน LS เด็กเป่าแคน MS เด็กเป่าแคนบนสะพานลอย แน่น CU เด็กเป่าแคน แจ็ค LS เด็กเป่าแคนที่สวนจตุจักร	เงินที่หามาได้หนูเอาไปทำอะไรบ้าง? ช่วงเวลาไหนที่หนูเหนื่อยที่สุด?

<p>Ls นักเรียน</p> <p>Ms เด็กกล่าวคำปฏิญาณตน</p>	<p>เด็กเหล่านี้บอกกับเราว่า ถึงแม้แต่จะร้อนจัด แต่ก็ไม่ได้สร้างความสะทกสะท้านให้พวกเขาหยุดพักแต่อย่างใด ตรงกันข้าม กลับกลายเป็นตัวชีวิต ความอดทน และความมุ่งมั่นของเด็กเป่าแคนแต่ละคน ทำให้เด็กเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ชื่นชมถึงความอดทนและไม่รีรอที่จะควักกระเป๋า มอบสินน้ำใจให้แก่เด็กเหล่านี้</p>
<p>LS เด็กเป่าแคนทำกิจกรรมที่โรงเรียน</p> <p>MS เด็กเล่นกับเพื่อนๆ</p> <p>CU เด็กเป่าแคนที่สวนจตุจักร</p>	<p>วันนี้อาชีพที่ไม่ควรเลือกทำ กลับถูกเลือกเพราะความจำเป็น กลายเป็นความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ ทำให้เด็กเหล่านี้ต้องเข้ามาเมืองกรุงทุกสัปดาห์ ซึ่ง นาง ณิชสุรีย์ อนุศาสนัน หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสังคม จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัย เรื่อง กระบวนการขอทาน ให้เหตุผลว่า ส่วนใหญ่ที่เด็กเข้าไปขอทานในกรุงเทพเพราะว่าผู้ปกครองปลูกฝังหน้าที่ความรับผิดชอบให้ตั้งแต่วัยเด็ก</p>
<p>VOX.POP สัมภาษณ์ นักวิจัย</p>	<p>จากการวิจัยพบว่าเหตุผลส่วนใหญ่ที่เด็กต้องเข้าไปกรุงเทพทุกสัปดาห์เพราะอะไร?</p>
<p>LS เด็กเป่าแคนเข้าแถวหน้าเสาธง</p> <p>CU เด็กวิ่งเล่นกับเพื่อนๆ</p> <p>Ms เด็กกล่าวคำปฏิญาณตน</p>	<p>ด้วยภาระและหน้าที่ ซึ่งต้องทำควบคู่กันไปทำให้พวกเขาต้องเหนื่อยขึ้นเป็นสองเท่า ที่ไม่มีใครรู้ว่าสิ่งที่เด็กเหล่านี้ทำจะสิ้นสุดที่ตรงไหน...การกระทำของพวกเขาถึงแม้จะไม่ใช่ว่าสิ่งที่ถูกต้อง แต่วันนี้เหตุผลของการเลือกอาชีพ อาจเกิดขึ้นเพราะความจำเป็น...ในภายภาคหน้าเหล่าบรรดาผ้าขาวผืนบาง คงจะถูกแต่งแต้มสีสรรด้วยความถูกต้องของความฝัน ที่พวกเขาต้องเลือกเอง...แทนที่จะต้องมิตราประทับที่สังคมกล่าวขานกันว่า...ขอทาน</p>

ผู้จัดทำ: ทีม สื่อมวลชนอีสาน (จิราพร คำภาพันท์, นารีรัตน์ ดวงศรี, สุพัตรา เรืองคม, ธนวัฒน์ โคตรวิชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ชาคริต สุดสายเนตร

สถาบัน: คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๒. ข้อสังเกตจากคณะกรรมการ

๒.๑ จุดเด่น

- (๑) นำเรื่องที่น่าสนใจในท้องถิ่นมานำเสนอ
- (๒) ภาพบางภาพสามารถถ่ายทอดความรู้สึกได้ดี

๒.๒ จุดที่ควรปรับปรุง

- (๑) ควรเพิ่มการวิเคราะห์ด้วยว่า ความเป็นมาเป็นอย่างไร
- (๒) การเล่าเรื่องดูเหมือนขัดแย้งกันเอง
- (๓) ข้อสรุปที่จะนำไปสู่เป้าหมายไม่ชัดเจน

ภาพรวมของผลงานสารคดีเชิงข่าววิทยุโทรทัศน์ ปี ๒๕๕๒

๑. ผลงานสารคดีเชิงข่าวโทรทัศน์ที่ส่งเข้าประกวดปีนี้ หลายเรื่องเป็นประเด็นที่ดี หลากหลาย น่าสนใจและอยู่ในกระแสสถานการณ์ปัจจุบัน บางเรื่องเป็นเรื่องในท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับชุมชนและสิ่งแวดล้อม

๒. ประเด็นนำเสนอดีแต่เมื่อผลิตผลงานออกมาแล้ว ยังขาดความชัดเจนในเชิงความคิดว่าต้องการนำเสนออะไร บางเรื่องเหมือนเป็นการสอนมากเกินไปไม่ให้คนดูได้คิดเอง

๓. วิธีการคิดและนำเสนอเรื่อง เหมือนผู้ผลิตมีข้อสรุปอยู่ในใจแล้ว เช่น เรื่องศาสนา บางเรื่องวางพล็อตเรื่องไว้แล้ว แต่ไม่ได้มีการพัฒนาเรื่องจากข้อมูลใหม่ๆ ที่ได้ไปค้นหรือแหล่งข่าวให้ข้อมูลมาเพิ่มเติม

๔. การเปิดเรื่องเยิ่นเย้อ ตีอ้อมมากเกินไป เหมือนเขียนรายงานมากกว่าการนำเสนอทางโทรทัศน์ ทำให้ไม่น่าสนใจ ไม่ชวนให้ติดตามดูต่อจนจบ

๕. พิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่เหมือนหุ่นยนต์ ไม่กระชับกระเซิง คำควบบก้าไม่ชัดเจน ทำให้ลดทอนความน่าสนใจของเนื้อหา อีกทั้งบางช่วงบางตอนไม่จำเป็นต้องมีพิธีกรมาพูดเพราะภาพสามารถเล่าเรื่องได้

๖. ภาพที่นำเสนอมีหลายภาพที่มีปัญหา เช่น ภาพที่ล่อแหลม เช่น ภาพคนสัมผัสภาชนะนั่งสูบบุหรี่ แทนที่จะสื่อถึงเนื้อหาอาจเป็นการบอกวิธีการสูบบุหรี่ไปด้วย ภาพที่ละเมิดสิทธิเด็กหรือการนำคนที่ด้อย

โอกาสมานำเสนอ เช่น คนกวาดถนนที่อนุสาวรีย์ แม้จะเป็นข้อเท็จจริงแต่ควรระมัดระวังการนำเสนออย่างมาก

๗. เมื่อไปนำภาพจากที่ใดมา ควรระบุแหล่งที่มาของภาพ เพื่อเป็นการให้เกียรติและจะทำให้เรื่องมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

๘. ปีนี้ มีการใช้ภาพแอบถ่ายน้อยลงเมื่อเทียบกับผลงานที่เข้าประกวดปีที่ผ่านมา

๙. กระบวนการผลิตดี ใช้กล้องที่มีคุณภาพมากขึ้น

๑๐. การใส่ชุดนักศึกษา ดูมีความสุภาพและเรียบร้อยมากขึ้น

คณะกรรมการตัดสิน หวังว่า ความเห็นข้างต้น จะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาเพื่อใช้ปรับปรุงการผลิตผลงาน และหวังว่าจะสนใจส่งสารคดีเชิงข่าวมาประกวดเพิ่มมากขึ้น โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาช่วยกลั่นกรองงานก่อนส่งเข้าประกวดในปีต่อไป